

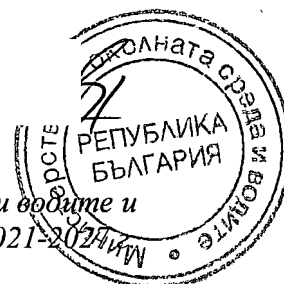
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ И
ИНВЕСТИЦИОННИ ФОНДОВЕ

ПРОГРАМА
„ОКОЛНА СРЕДА“ 2021-2027 г.

Изх. № 48-00-1157 / 16.12.2022 г.

Утвърдил:
РОСИЦА КАРАМФИЛОВА
Министър на околната среда и водите и
Председател на КН на ПОС 2021-2027 г.

ПРОТОКОЛ
от
ПЪРВО ЗАСЕДАНИЕ
на
Комитета за наблюдение
на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

2 декември 2022 г.

Зала „Средец“, София Хотел Балкан, гр. София

Първото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021–2027 г. (ПОС) беше открито от г-жа Галина Симеонова, ръководител на Управляващия орган на ПОС и заместник-председател на Комитета за наблюдение (съгласно Заповед № РД-1101/16.11.2022 г.).

Г-жа Симеонова приветства участниците и поднесе извинения от името на министър Карамфилова, която няма да успее да присъства на заседанието, поради ангажименти в Народното събрание. Г-жа Симеонова отбеляза факта, че Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. се събира толкова скоро след старта на програмата като сигурен знак за предстояща активна съвместна работа. Тя подчерта огромната отговорност на Комитета, с чиито решения започва постигането на основните цели на програмата за подобряването на ВиК инфраструктурата и качеството на атмосферния въздух, екологосъобразното управление на отпадъците, опазване на богатото биоразнообразие, както и превенцията и управлението на риска. „Възможността Комитетът за наблюдение да изпълни тези цели, да подпомага Управляващия орган и да вземем най-добрите решения, както днес, така и през идните години, е реална и сътрудничеството ни е ключово“, посочи Галина Симеонова. В приветствието си пред участниците тя акцентира, че на днешното заседание ще бъдат поставени жалоните на първите процедури, които ще се обявят в началото на 2023 г., а проектът на Индикативна годишна работна програма на ПОС 2021-2027 г. ще начертае посоката на работа за следващата година. Ръководителят на Управляващия орган отбеляза,

че през 2023 г. продължава и финалното изпълнение на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, която всички се надяват да приключи успешно. В заключение тя пожела ползотворна работа за приключване на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ и добро начало за новата Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г., след което даде думата на **г-жа Агнес Монфре, ръководител на отдел „България, Хърватия и Словения“ в Генерална дирекция „Регионална и градска политика“ на Европейската комисия.**

Г-жа Монфре поздрави всички членове и наблюдатели в заседанието на КН на ОПОС 2021-2027 г., като изрази задоволство да е отново лично в България след последното заседание през м. март 2022 г., на което е присъствала. Тя сподели впечатления от посетените вчера (1.12.2022 г.) проекти на ОПОС 2014-2020 г. в гр. Ямбол и ги определи като „вдъхновяващи“. По думите ѝ пречиствателната станция и компостиращата инсталация за зелени отпадъци в община Ямбол са пример за кръгова икономика, тъй като в тях отпадъците се преобразуват съответно в електричество и торове. Г-жа Монфре отбеляза, че постигнатото през програмнен период 2014-2020 г. е повод за гордост, но също и че предстоят сериозни проблеми, които следва да бъдат преодолени за по-малко от 13 месеца, свързани с изразходване на наличния ресурс. Г-жа Монфре посочи и външните фактори като пандемията, инвазията в Украйна, високата инфлация, което също работи срещу всички, но определи необходимостта от ускоряване темповете на изпълнение с оглед максимално усвояване на наличния бюджет насочен към реализиране приоритетите по програмата, които са третиране на отпадъчни води, чист въздух, биоразнообразие. В заключение тя пожела успех и продуктивна дискусия.

Ръководителят на УО на ПОС г-жа Галина Симеонова благодари на **г-жа Монфре** и пристъпи към обсъждане и гласуване на Вътрешни правила за работа на Комитета за наблюдение.

Г-жа Симеонова уведоми, че в рамките на нормативно определения срок за представяне на становища от състава на КН са получени бележки и коментари от страна на Българска стопанска камара и юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност, „работещи в сферата на опазване на околната среда“ - БАКЕП, ВВФ, АРИР Враца. Във връзка с подаден от ЦКЗ втори проект на изменение на ПМС № 302/29.09.2022 г. е наложена необходимостта от допълване на функциите и задачите на Комитета за наблюдение.

Г-жа Симеонова поясни, че всички коментари и бележки са отразени в съгласувателна таблица, изпратена на 30-ти ноември 2022 г. от Секретариата, в която се съдържа изразеното становище на УО на ПОС и са отразени промени в режим „проследяване на промените“ по документа. Г-жа Симеонова се обърна към членовете на Комитета за наблюдение за изказвания и коментари.

Поради липса на изказвания се пристъпи към гласуване, при което с пълно мнозинство **Вътрешните правила за работата на Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г. бяха приети.**

Премина се към разглеждане на проекта за дневен ред, като г-жа Симеонова информира членовете, че е постъпило предложение от г-жа Агнес Монфре, да бъде представен Годишен план за действие на ОПОС 2014-2020 г. за 2023 г. в изпълнение на Националната комуникационна стратегия 2014-2020 г., поради което е включена нова точка в дневния ред.

След това г-жа Симеонова представи проекта на дневен ред за днешното заседание, който включва:

1. Представяне на актуалното състояние на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г. и проблемите във връзка с изпълнението на ВиК проектите в програмния период 2014 – 2020 г., както и рисковете за 2021 – 2027 г.
2. Проект за изменение на Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“
3. Обсъждане и гласуване на проект на решение за удължаване на сроковете за изпълнение на дейностите по проекти по ОПОС 2014 – 2020 г.
4. Годишен план за действие на Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 г., за 2023 година в изпълнение на Националната комуникационна стратегия.
5. Представяне на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.
6. Проект на Индикативна годишна работна програма (ИГРП) на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г. за 2023 г.
7. Проект на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на м. 4 от НРПД“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
8. Проект на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедури чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „За по-чист въздух!“ и „За по-чист въздух!“ (2) по Приоритет 5 „Въздух“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Г-жа Симеонова подложи на гласуване проекта на дневен ред, който беше одобрен единодушно от присъстващите членове.

Пристъпи се към разглеждане на първа точка от дневния ред, Представяне на актуалното състояние на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ и проблемите във връзка с изпълнението на ВиК проектите в програмния период 2014 – 2020 г., както и рисковете за 2021 – 2027 г. **Г-жа Симеонова** отбеляза, че Секретариатът е изпратил подробна писмена информация в пакета документи за заседанието на КН. Тя заяви, че настоящата година е започнала трудно, със закъснения в изпълнението поради много фактори: COVID криза, затруднено изпълнение на строителни дейности, войната в Украйна, инфлацията. Въпреки тези трудности, благодарение на срещи и дискусии с бенефициентите и помощ от държавни структури (МРРБ, „Български ВиК Холдинг“, Министерство на земеделието, Централното координационно звено) успяхме да разплетем много от възлите, които превентираха положителното приключване на голяма част от проектите, отбеляза г-жа Симеонова.

Тя посочи някои непредвидени затруднения в инфраструктурните проекти, свързани с огромно количество археологически находки, които „ВиК“ дружествата откриват по време на изпълнението. Благодарение на положените общи усилия, към началото на месец ноември са разплатени към 62 % от средствата и верифицирани 52 %. За сравнение, постигнатата степен на разплащане към бенефициентите в началото на годината е била под 50 %, а постигнатата степен на верификация и сертификация към Европейската комисия - около 44 %.

По отношение на проблемите по отделните приоритети **г-жа Симеонова** откри тежката приоритетна ос „Води“, съдържаща най-голяма част от рисковия ресурс за справяне през 2023 г. В приоритетна ос „Отпадъци“ има два критични проекта с бенефициенти Столична община и община Русе. По отношение на приоритетна ос „Натура 2000 и биоразнообразие“ има доста дейности, свързани основно с прилагане на меки мерки, услуги и

доставки, за които към настоящия момент не може да се предложи индексация, но въпреки това с допълнителни действия и контакти с бенефициентите има достатъчна мотивираност да се довършат изпълненията на проектите.

По отношение на приоритетна ос „Подобряване качеството на атмосферния въздух“ **г-жа Симеонова** отбелязва постигнатия добър напредък при осемте общини, бенефициенти на ОПОС 2014-2020 г., които вървят уверено по отношение на комуникацията с домакинствата, подали заявления и подписали договори да се включат в изпълнение на проектите за подмяна на отоплителни печки на дърва и въглища с нови отоплителни устройства. Въпреки желанието на общините, голяма част от тези проекти да бъдат приключени преди началото на отоплителния сезон, това не се е случило и към момента продължават дейности по подмяна на отоплителни уреди. През настоящата година четири от бенефициентите са заявили допълнителни възможности и включване на още 2 199 домакинства към предварително включените в проектите почти 20 хиляди домакинства.

По отношение на приоритетна ос „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“ се докладва стабилно изпълнение при проектите, управлявани от Министерство на вътрешните работи, ГД „Пожарна безопасност и защита на населението“. Отчита се забавяне в изпълнението на ключов проект по укрепване на свлачище в района на община Своге. **Г-жа Симеонова** съобщи, че преди няколко дни е намерено решение на казуса с проблемен изпълнител и е открита строителна площадка, което дава по-висока увереност, че приоритетната ос ще бъде изпълнена в максимум на поставените индикатори.

„В рамките на годината се наложи Оперативна програма „Околна среда“ да придобие - за първи път, откакто съществува - нова приоритетна ос - със социална насоченост, за подкрепа на бежанците от Украйна. Мисля, че се справихме и с това предизвикателство, като след бърза верификация вече са разплатени 95 % от общата сума по приоритетната ос, която е 30,5 милиона“, подчерта **г-жа Симеонова**.

В изложението си пред членовете на Комитета за наблюдение **ръководителят на Управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“** откри проблема с индексацията като риск пред изпълнението на проекти, но подчерта, че УО на ОПОС е първият Управляващ орган, който пет дни след приемане на методиката от Министерския съвет е дал указания на своите бенефициенти за възможна индексация от 15 %. Тя информира, че са постъпили над 25 искания за изменение на административни договори за безвъзмездна финансова помощ, към които да бъде дадена възможност за допълнителен ред от индексация на разходи за строителство, като общините са реагирали инициативно и бързо. Очаква се да бъдат последвани и от ВиК дружествата, които са основни бенефициенти по ос „Води“, и които представляват рисковата част при реализацията на Оперативна програма „Околна среда“ 2014-2020 г.

Г-жа Симеонова посочи, че за момента ВиК дружествата срещат известни трудности от административния подход в процеса на индексация. Дружествата следва да получат съгласие от ВиК асоциациите в съответните региони. След това е необходимо последващо съгласие от съответните общини, които са членове на ВиК асоциациите по регионите. В резюме, необходимо е съгласието на тези структури в регионите, за да може ВиК дружествата да пристъпят към увеличение стойностите на инвестиционните проекти, които изпълняват. Тя използва случая да благодари на екипа на Европейската комисия и програмния мениджър на ОПОС 2014-2020 г. за оказаната подкрепа през цялото време. **Г-жа Симеонова** увери състава на КН, че процесът не е лек. Оказа се, че е невъзможно да се контролира инфлацията. Трудно е да се убеди някой, който очаква 30%- 40% инфлационен индекс и съответно индексация, да се съгласи на 15%, който е възможният процент по ОПОС 2014-2020

г. **Ръководителят на УО** предположи, че с един общ подход и балансиран дискусии в търсенето на общи крайни цели от страна на местните власти и държавата в лицето на МРРБ, МОСВ и Министерство на финансите, което също се включи, най-накрая се стартира с първоначалните стъпки. Тези стъпки успяха да внесат успокоение в строителния бранш, така че той да се върне на 100% в изпълнението на строителните дейности. Този факт от своя страна гарантира, че наистина ще е възможно да се приключат всички инфраструктурни проекти. В заключение, **г-жа Симеонова** каза, че по отношение на рисковете за 2023 г., в следобедната сесия на днешното заседание на КН се предвижда да се представи одобрената от Европейската комисия Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. С това тя приключи изказването си и предостави възможност за дискусия по представения доклад за изпълнение на програмата на членовете на КН.

Думата за изказване взе **г-жа Донка Михайлова, заместник-председател на НСОРБ и кмет на община Троян**. **Г-жа Михайлова** благодари на Ръководителя на УО за предоставената информация и най-вече за резултатните съвместни усилия в програмен период 2014-2020 г., което е важна предпоставка за общия успех. Тя посочи два проблема, за които общините се тревожат особено и използва случая да сподели и малко по-различен поглед. Голямата тревога на общините е изпълнението на Приоритетна ос 1 „Води“ по ОПОС 2014-2020 г. **Г-жа Михайлова** изрази съжаление, че общините не са изненадани от предизвикателствата, с които се сблъскаха. Още преди десет години общините споделиха своето разбиране, че ВиК операторите нямат опит и нужния капацитет за управление на проекти. Независимо от факта, решението беше такова, каквото е понастоящем и резултатите са такива, каквито са. Общините са разтревожени от факта, че има проблем в комуникацията и във взаимодействието между УО в МОСВ и МРРБ, което носи отговорност за развитие на ВиК сектора, и взаимодействието с „Български ВиК Холдинг“. **Г-жа Михайлова** продължи изказването си и отбеляза, че общините считат, че това, което предстои да се случи, няма да е по-различно от това, което вече се случва. Свидетели сме на разкопани градове, на забавяне изпълнението на ОПОС 2014-2020 г., на некачествено строителство, но за съжаление кметовете на общините носят отговорност затова и гражданите търсят кметовете, а не бенефициентите по програмата. В този смисъл общините считат, че трябва да се даде срок в новия програмен период до средата на 2024 година. След това следва да се направи междинен преглед и да се потърси друг изход от създадената ситуация, в случай че нещата не се променят. Така че, тревогата на общините остава по темата.

Вторият въпрос е свързан с поставения акцент по отношение на индексиранието. **Г-жа Михайлова** заяви, че в общините съществува голямо напрежение, тъй като нещата по Методиката се случат бавно. От друга страна, Методиката и процентите за индексиранието от различните Управляващи органи са различни. Разминаването е свързано с очакванията на изпълнителите, които обикновено доказват по формулата с документи необходимост от индексиранието на около 50%. По ОПОС 2014-2020 г. разполагаемите финансови средства са 15%. Този факт затруднява общините, тъй като изпълнителите очакват общините да доплащат разликата, а те не разполагат с финансов ресурс. **Г-жа Михайлова** каза, че процесът върви бавно и отбеляза, че колегите от Бургас вече имат първо споразумение. Почти никъде няма подписани такива споразумения и темата остава отворена.

Г-жа Донка Михайлова продължи с един проблем според общините, който косвено засяга обсъжданата тема. Общините с тревога са видели, че на 30 ноември 2022 г. отново е публикуван проект на Закон за водоснабдяване и канализация. За всички е известна позицията на НСОРБ, които са против одържавяването. В случая не става дума точно за одържавяване, но де факто за разформироване на общинските ВиК дружества. Разбирането на

общините е, че останалите общински дружества са дееспособни, силни и в голямата си част с по-добри икономически показатели от държавните дружества. Поради това, общините считат, че в случай законът бъде приет, това ще се отрази негативно върху по-нататъшното развитие на ВиК сектора. В заключение, **г-жа Михайлова** отбеляза, че изтъква този факт, защото има пряко отношение към финансирането по Приоритетна ос 1 „Води“ в настоящия програмен период.

Ръководителят на УО на ПОС 2021-2027 г. г-жа Галина Симеонова благодари за изказването и посочи, че МОСВ ще даде становище по новия проект на Закон за водоснабдяването и канализацията (ВиК). **Г-жа Симеонова** обърна внимание, че МОСВ не е водещото министерство. Ресорната институция с водеща роля по определяне на стратегията във ВиК сектора е МРРБ и с общи становища от двете ведомства ще се направи възможно най-доброто с проекта на Закон за ВиК. Тя посочи, че темата с ВиК сектора е трудна задача, но следва да се погледне от положителна гледна точка. Проектът на Закон за ВиК е вече наличен, предвид факта че от две години се чака изработването му. **Г-жа Симеонова** призова да се използва тази възможност. В заключение, тя обобщи, че в качеството на представител на МОСВ, към настоящия момент УО не може да даде становище по проекта на Закон за ВиК, предвид множеството детайли, които следва да се уточнят в дискуссионен порядък.

По отношение на коментара на **г-жа Донка Михайлова, представител на НСОРБ** за индексацията, **Ръководителят на УО** се съгласи, че ситуацията е наистина критична. УО разбира, че очакванията, които не се покриват от финансовия ресурс по ОПОС 2014-2020 г., строителите след това ще насочат към общините или дружествата, които са възложители. И в този смисъл **тя** се обърна към състава на Комитета, който е наясно, че оперативната програма работи с точно определен бюджет, който е регламентиран и в Споразумението за партньорство, многогодишната финансова рамка, и това са нормативни условия, с които УО няма как да не се съобрази. В тази връзка, УО разглежда създалата се ситуация по-различен начин - това е възможност, която е по-голяма от 0%. 15% със сигурност не е очакваният размер от строителите, но е по-голям от 0%, както беше до 30 септември, когато нямаше никаква възможност за индексация. При тази ситуация е необходимо да се водят устойчиви преговори, защото са налице възможности строителният бранш да бъде компенсиран с включване в бъдещи проекти, с разсрочване на бъдещи плащания, в случай че възложителите считат, че могат да дофинансират или да се проведат допълнителни дискусии с Министерство на финансите.

Във връзка с първоначалната тема от изказването на **г-жа Донка Михайлова, представител на НСОРБ** по отношение действията във ВиК сектора, търговските дружества ВиК оператори, които бяха определени за бенефициенти през програмен период 2014-2020 г. и трудностите, които те срещнаха като бенефициенти в изпълнение на проектите, **г-жа Симеонова** отбеляза, че през този програмен период УО се изправи пред обстоятелството че ВиК операторите трудно влязоха в ролята на бенефициенти по ОПОС 2014-2020 г., което изискваше доста обучения и по-дълги и чести комуникация с тях, предвид факта че те нямат необходимия опит. Това е положителен опит, натрупан от ВиК операторите по време изпълнението на проекти по ОПОС 2014-2020 г. В програмен период 2021-2027 г. бенефициенти на Програма „Околна среда“ са нови шест ВиК оператори, с които УО се стреми да покаже всички научени грешки от програмен период 2014-2020 г., с цел да се избегнат през новия програмен период. Въпреки всички усилия на УО, той е наясно, че ВиК операторите не могат да имат капацитета и възможностите за изпълнение на проекти, каквито имат общинските администрации, работили над 15 години по два програми периода за изпълнение на проекти с европейско финансиране. В този ред на мисли **г-жа Симеонова** отбеляза, че УО

е винаги отворен за възможността след като бъде даден шанс на ВиК операторите за изпълнение на проекти през програмен период 2021-2027 г., да се обсъди предефиниране, преосмисляне на Приоритет „Води“, в случай че се генерират затруднения в реализирането на проектите. УО е поставил за дискусия тази тема и по време на техническата среща с колегите от Европейската комисия. В заключение, **Ръководителят на УО** посочи, че в бъдещ период този диалог ще продължи и се обърна към **г- жа Агнес Монфре** да направи изказване по темата.

Г- жа Агнес Монфре посочи, че във връзка с процеса на индексация, ОПОС 2014-2020 г. е само един източник за решаване на проблема. Вече има разработена и приета Методика за изменение на цената на договор за обществена поръчка в резултат на инфлация, с която да се индексират цените в строителния сектор, като ОПОС 2014-2020 г. е една от възможностите да се помогне на изпълнителите в трудната ситуация. Все пак, програмата не е единственият източник, защото националният бюджет също може да бъде използван в случаите, когато ОПОС 2014-2020 г. не може да премине 15% финансов ресурс, насочен в процеса на индексация.

По отношение на дискутираната тема за ос „Води“ и факта, че е една от най-проблемните оси по отношение на изпълнението в програмен период 2014-2020 г., **г- жа Монфре** изтъкна, че не следва да пренасят трудностите от предходния програмен период в периода 2021-2027 г. **Г- жа Монфре** посочи, че тази приоритетна ос е с лошо изпълнение, много малка част от проектите са започнали действително работа, още повече има и проекти, по които не се работи. ЕК съзнава, че предстои фазиране за програмен период 2021-2027 г. В своята същност чистата питейна вода не е осезаема, но е необходима за много общини. **Г- жа Монфре** се обърна към състава на Комитета и каза, че с нетърпение очаква предложения, инициативи, за да се избегне същия капан от програмен период 2014-2020 г. при изпълнение на проектите по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Заместник- председателят на КН на ПОС 2021-2027 г. г- жа Галина Симеонова благодари на **г- жа Агнес Монфре** за изказването и даде думата на **г-н Иван Иванов**, представител на Българска асоциация по водите.

По повод изказването на **г- жа Донка Михайлова**, представител на НСОРБ и във връзка с проекта за Закон за ВиК, **г- н Иван Иванов** каза, че повече от десет години се води един принципен спор в държавата- трябва ли да има общински ВиК оператори или не. Поради тази причина, към момента шест области не могат да ползват европейски средства за изпълнение на проекти по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. и по други програми. Въпросът е: къде, как, кой и защо определи това ограничение, защото това ограничение наистина ще бъде пречка за приемането на Закона за ВиК - закон, които се чака дълги години във ВиК сектора и който всъщност е предпоставка и за финансиране от други европейски програми. **Г-н Иван Иванов** използва случая да попита дали може да се води разговор с Европейската комисия, така че да се намери компромисен вариант и тези тринадесет общини, които упорито отказват да дадат своите ВиК оператори под държавно управление или по стечение на обстоятелствата попадат в области с общински оператори, да могат също да изпълняват проекти с европейски средства.

По отношение на капацитета на ВиК операторите за качествено изпълнение на проекти, **г- н Иван Иванов** обърна внимание, че вече има „нов играч“ във ВиК сектора, „Български ВиК Холдинг“. И в този ред на мисли, той предположи, че „Български ВиК Холдинг“ ще подкрепи дъщерните си дружества в изпълнението на бъдещи проекти и ще създаде силен работещ екип и по- добър капацитет в това направление.

Заместник- председателят на КН на ПОС 2021-2027 г. и ръководител на УО г-жа Галина Симеонова благодари за направеното изказване от г-н **Иван Иванов**. **Г-жа Симеонова** каза, че когато са се водели преговорите за програмен период 2014-2020 г. през далечната 2011 и 2012 г. е взето това решение по отношение на ВиК сектора. На национално ниво, решението е излязло от политико-правещото ведомство и съответните структури, участвали в преговорния процес с Европейската комисия по предходния програмен период. Към онзи момент рационалното решение е било голямата фрагментация във ВиК сектора по някакъв начин да бъде преодоляна, с оглед по-разумното и централизирано управление на ВиК структурите. Такова е било и мнението на Европейската комисия, което след обсъждане е било прието и от страна на Република България в качеството ѝ на държава членка - преминаването на принципа един регион, един ВиК оператор, един проект би било позитивно, както за управлението, така и за изпълнението на проекти, които в същността си отразяват нуждите на един регион, с цел да се постигне съгласуваност и балансираност на инвестициите.

Г-жа Симеонова отбеляза, че в предходния програмен период 2007-2013 г. е наблюдавана друга зависимост, когато общините са бенефициенти, тъй като кандидатстването е било разпокъсано, общините приоритизирали необходимостта си, която често се разминавала с визията на ВиК оператора. Това от своя страна е водело до изграждането на съоръжения, с които после ВиК операторите трудно оперирали или пък с минимална полза, но от друга страна инвестицията е имала социална или в друг аспект полза от страна на общината. Липсата на припокриване във визиите, понякога е водело до факта, че реализирани проекти не са получавали голямо обществено одобрение, както се е очаквало или са водили до трудно опериране с инвестицията.

В този ред на мисли, **г-жа Симеонова** отбеляза, че през програмен период 2014-2020 г., преминавайки към новия подход във ВиК сектора, е търсено избягване на това парцелиране, фракциониране на проектите. Стремешт е към един по-обхванат подход на ниво региони, с което да се даде наистина балансирано изграждане на инфраструктура, която да е с позитивен резултат както за ВиК оператора и неговите разходи, който трябва да извършва през следващите 20 или 30 години за поддръжка и работа, така и да получат максимум и общините, на чиято територия се изгражда ВиК инфраструктура. Целта е да бъде постигнато съгласие на ниво регион. Към настоящия момент Европейската комисия продължава да подкрепя този подход и в програмен период 2021-2027 г., и в този смисъл УО е длъжен да даде възможност поне през 2023 година и началото на 2024 година на новоконсолидираните ВиК оператори да бъдат бенефициенти по ПОС 2021-2027 г.

Ръководителят на УО г-жа Симеонова каза, че по отношение на неконсолидираните оператори, доколкото за УО е възможно, ще даде становище по време на обсъждането на проекта на Закон за ВиК, за това каква щета би довел факта да не бъдат реализирани проекти в неконсолидираните територии. УО ще даде и възможни опции как това обстоятелство може да се преодолее. Към настоящия момент това е или вариантът да се върне подхода, в който общините са бенефициенти за изпълнение на проекти във ВиК сектора за неконсолидираните региони или вариант, в който да се търсят съвместни действия през държавната структура „Български ВиК Холдинг“, която да бъде координатор на възможни подобни действия. Естествено тези варианти предстои да бъдат дискутирани по повод процеса на обсъждане на проекта на Закон за ВиК. Това обстоятелство ще бъде ключово за програмен период 2021-2027 г. и в случай че бъдат консолидирани и неконсолидираните региони във ВиК отрасъла, УО е подготвил възможност да получат като минимум средства за разработка на регионалните пред инвестиционни проучвания. Те ще послужат за добра основа, за да не бъдат

последните консолидирани се региони големите губещи. **Г- жа Симеонова** заключи, че само с общи действия може да се намери решение на създалата се ситуация.

След това **заместник-председателят на КН г-жа Симеонова** попита за други изказвания. Поради липса на желаещи да направят изказване, се премина към следващата точка от дневния ред: **Проект на изменение на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“**.

Г-жа Симеонова започна да представя проекта за изменение на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, като каза, че инициативата за изменение е следвало да се стартира след разговори с колегите от Европейската комисия. Отчитайки изпълнението на ОПОС 2014-2020 г, краят на годината е най-подходящият и адекватен момент да се преразгледа изпълнението на всички индикатори и целевите им стойности по програмата. Изменението на програмата се налага, вземайки предвид промяната на икономическите условия на пазара на труда през годината, както и намаляването на първоначалните бюджети по някои от приоритетните оси, след проведените заседания на КН през месеците март и май. По време на тези заседания се преразпределиха средства по приоритетните оси, в които имаше финансов ресурс в риск, към други приоритетни оси, в които този финансов ресурс може да бъде усвоен с доста по-висока степен на резултатност. Вследствие на това, се формира необходимост в съответствие с променените финансови изражения в приоритетните оси и съответните индикатори, които следва да се постигнат със заложените променен финансов ресурс в приоритетните оси. От друга страна, с колегите от Европейската комисия още през 2021 година беше инициирана дискусия за необходимостта от фазиране на шест от общо петнадесет проекти в Приоритетна ос 1 „Води“ на ОПОС 2014-2020 г. Фазирането е както на основание технически невъзможности за изпълнение на някои от проектите, така и на основание доста дълго забавяни процедури за избор на изпълнител, които са обжалвани както пред КЗК, така и пред ВАС. Това са причини, на които не могат да повлияят и бенефициентите, и УО. Тези обстоятелства не дадоха възможност да се стартират проектите. За радост на УО, няма проект през 2022 г. , по който да не е започнало изпълнението в Приоритетна ос 1 „Води“ на ОПОС 2014-2020 г. Някои от проектите са наистина в началото на първите 20% от изпълнението, но други проекти вече са реализирани на 90%- 95%. В тази връзка УО предполага, че на следващото заседание на КН в началото на 2023 година, е възможно да докладваме много по- положителни данни.

Г- жа Симеонова подчерта, че докато УО извършваше финансовите анализи на индикаторите, УО постигна достатъчна увереност чрез комуникацията с бенефициентите за това какво може да се изпълни и какво не. Тя посочи, че единствено проектите на ВиК -Бургас, ВиК -Стара Загора, ВиК -Пловдив, ВиК- Варна, ВиК- Сливен и ВиК проекта на Столична община остават пред риск от невъзможност да финализират своите изпълнения в рамките на крайния срок за допустимост на разходите по ОПОС 2014-2020 г. – 31 декември 2023 г.

Ръководителят на УО г- жа Симеонова обърна внимание, че при различните ВиК оператори това се дължи на различни обстоятелства. Проектът с бенефициент ВиК- Бургас е предефиниран голям проект, който още по време на одобрението си е предвиден за изпълнение в двата програмни периода. През програмен период 2014-2020 г. се реализират всички дейности, които могат да бъдат изпълнени извън зони в НАТУРА 2000, докато през програмен период 2021-2027 г. остават за изпълнение дейностите в граничещи зони или преминаващи през зони в НАТУРА 2000. Към настоящия момент бенефициентът ВиК – Бургас полага усилия за предоставяне в МОСВ на финално разработените консервационни цели, касаещи защитените зони, през които преминават евентуално инвестиционните намерения на ВиК- Бургас.

ВиК проектът с бенефициент Столична община е последният, който стартира през месец февруари 2022 година. Бенефициентът Столична община чрез избраните изпълнители полагат максимум усилия да изградят инфраструктурата, но инвестиционните намерения са значителни по размер. Единственото затруднение, което изпитва бенефициента към настоящия момент, е с една доста критична канализационна инфраструктура в кв. Симеоново. Обществената поръчка все още се обжалва, което я прави високо рискова за изпълнението на проекта. В тази връзка, УО не е напълно уверен, че ще има избран изпълнител и именно поради тази причина е подадена възможност около 12%- 13% да бъдат фазирани от проекта.

По отношение на проекта с бенефициент ВиК- Стара Загора, **г- жа Симеонова** отбелязва, че ВиК –Стара Загора е един от най- амбициозните бенефициенти. Представителите на бенефициента считат, че като екип и като изпълнители, с които са сключили договори имат всички възможности да реализират проекта. Към настоящия момент дейностите са забавени от открити археологически разкопки в изключително голям участък. Същият участък се обработва с бавни темпове от археолозите в местния музей, както и трудно се получава съгласие да се продължат строителните работи там, където археолозите са приключили своята дейност. В случай че археолозите, занимаващи се с археологическите разкопки и колегите от Министерство на културата окажат съдействие, напълно е възможно през 2023 година в този участък да бъдат изпълнени всички строителни дейности и проектът да бъде приключен. Поради обстоятелството, че риск съществува, а и предстои откриване на още улици, които попадат в същите археологични резервати и по които все още не са стартирани изкопни дейности, се очаква, че и по улиците, отворени за изкопи през 2023 г. е вероятно да се наложи спиране на строителството заради археологически разкопки, които следва да бъдат изследвани от археолозите. При тази ситуация, този контрол на риска е по- устойчив, така че да се предвиди възможност не повече от 15% от проекта с бенефициент ВиК- Стара Загора да бъде оставен за изпълнение през програмен период 2021-2027 г. По този начин бенефициентът ще има увереност, че ако възникне нещо непредвидено във финалната фаза на реализация, проектът ще може да се фазира. **Г- жа Симеонова** обърна внимание, че всяка среща с представителите на бенефициента ВиК- Стара Загора завършва с уверенията, че имат желание да изпълнят проекта в програмен период 2014-2020 г.

Г-жа Симеонова продължи с излагане на мотивите за фазиране на проекта с бенефициент ВиК- Пловдив и посочи, че проектът е изключително голям и тежък. Изпълнението му ще бъде забавено в една единствена част- изграждането на голям колектор, който трябва да отведе водите на почти половината от жителите на гр. Пловдив към предвидения напоителен канал, в който следва да се включи пречистена вода. **Тя** изрази съжаление, че към настоящия момент точката на заустване не отговаря на изискванията на законодателството, а напоителният канал се експлоатира от Министерство на земеделието. Напоителният канал следва да бъде ремонтиран, а той е тежко инфраструктурно съоръжение. **Г- жа Симеонова** изтъкна, че колегите от Министерство на земеделието оказват необходимата подкрепа и към момента се процедурат стъпки за започване ремонт на напоителния канал, за да може да се приемат и включат водите от главния колектор в него. **Тя** предположи, че със съвместните усилия на областния управител на област Пловдив, колегите от „Напоителни системи“ ЕАД, МРРБ и от Министерство на земеделието, този напоителен канал ще се ремонтира през 2023 година. Това обстоятелство ще забави изпълнителите на строителството в проекта с бенефициент ВиК- Пловдив, тъй като точката на заустване ще бъде готова едва след приключване ремонта на напоителния канал. В този смисъл финализирането на главния колектор в проекта по програмата, при всички случаи се предвижда да се случи в началото на 2024 година. Представителите на бенефициента ВиК- Пловдив също са наясно с важността на

проекта и полагат максимални усилия всички дейности, които касаят канализационна и водопроводна инфраструктура да бъдат приключени в другите части на града. Целта е главният колектор да остане единственият участък, чието строителство да премине в програмен период 2021-2027 г.

Ръководителят на УО премина към представяне на казуса, свързан с реализиране на проекта с бенефициент ВиК- Сливен. Той е свързан с магистрален водопровод, който следва да се поднови. Това е много тежък договор за изпълнение в рамките на проекта с изключително тежки устройствени процедури по отношение преминаване на изкопните дейности покрай високоволтови далекопроводи на НЕК. Оказва се, че ако магистралният водопровод премине покрай тези високоволтови електропроводи, може да се подкопае тяхната основа. Те са критична инфраструктура в енергийната мрежа на страната. Към настоящия момент се извършват нови подходи и се търсят нови устройствени процедури по смисъла на ЗУТ, с които да се измести водопроводното трасе на необходимото безопасно разстояние от високоволтовите далекопроводи. Това обстоятелство води до забавяне изпълнението на проекта с бенефициент ВиК- Сливен. Отново се очаква съдействие от колегите от МРРБ и от „Български ВиК Холдинг“ да оказат необходимата подкрепа на ВиК дружеството, за да може тези устройствени процедури да бъдат финализирани възможно най- скоро. Изпълнителят, с който ВиК- Сливен има сключен договор разполага с необходимия капацитет. В случай че устройствените процедури бъдат приключени, изпълнителят ще работи с ускорени темпове и съкратени срокове по единствено оставящия обект от проекта с бенефициент ВиК- Сливен.

Имайки предвид тези рискове, и след проведена комуникация с колегите от Европейската комисия в презентацията **г-жа Симеонова** представи намаляване на целевите стойности на три индикатора с прехвърляне на част от стойностите които ще останат за изпълнение в новия програмен период. Тя подчерта, че неизпълнението на индикаторите води до риск от налагане на финансова корекция върху самата програма и приоритетната ос, която не е постигнала своите цели.

Тя представи предложение за изменение на три индикатора по приоритетна ос „Води“. Намаляване на стойностите при индикатор *„Допълнителен брой жители с достъп до подобро водоснабдяване“*, който е променен заради намалените стойности при проектите с бенефициенти ВиК – Сливен и ВиК – Стара Загора.

Индикатор *„Допълнителен брой жители с достъп до подобро пречистване на отпадъчни води“*, е намален заради критичните стойности при проекти с бенефициенти ВиК – Пловдив, ВиК – София и ВиК – Варна .

По отношение на индикатора за резултат *„Товар на замърсяване който се събира и третира в пълно съответствие с приложимото законодателство“*, касаещ всички „ВиК“ оператори, на които им остава канализационна част, същата следва да премине в новия програмен период.

Г-жа Симеонова продължи с представянето на следващата приоритетна ос 2 „Отпадъци“, като посочи, че проектът на Столична община касаещ изграждането на Завода за енергийно оползотворяване на RDF е високорисков и е необходимо изменение на индикатора. Отбеляза, че към настоящия момент няма избран изпълнител за стартирането на дейностите по инженеринг, т.к решението се обжалва пред Върховния съд. Няма яснота дали съдът ще успее да вземе решение преди края на тази календарна година, което се счита за изключително голям риск. Беше предложено да се продължат преговорите с бенефициента и с колегите от Европейската комисия, така че да се доведе индикатора до такова ниво, че в случай на нереализация на този проект програмата да не понесе големи корекции.

Тя посочи, че индикатор „Намалено количество на депонираните битови отпадъци“, следва да бъде намален с 13%“, тъй като реализацията на проекта на Завода за RDF чрез енергийно оползотворяване ще доведе до оползотворяване на отпадъци, което рефлектира индиректно към намаляване на стойността на тяхното депониране. Предложи индикатор „Допълнителен капацитет за оползотворяване на битови отпадъци чрез получаване на енергия“ да отпадне т.к. към настоящия момент не може да бъде реализиран в цялост и не може и да бъде намален. Допълни, че това ще доведе до отпадане на една от стъпките за изпълнение по точка 2.3 от програмата, „Подписан Договор за безвъзмездна финансова помощ за един голям проект“, като подчерта, че стъпката е изпълнена, но в случай, че индикаторът отпадне ще трябва да бъде прекратен и Договора за безвъзмездна финансова помощ, което ще доведе и до отпадането на стъпката.

Ръководителят на УО премина към представяне на приоритетна ос 3 „Натура 2000 и биоразнообразие“ и посочи като рисков проект „Натура 2000 в Черно море“, с който колегите от Министерството на околната среда и водите с бенефициент дирекция „Национална служба защита на природата“, полагат усилие и се стремят към неговото максимално изпълнение. Обясни, че изпълнението на проекта е стартирал тази година, но поради военните действия на територията на Украйна и граничната част в акваторията на Черно море и от полученото становище на Министерството на отбраната, плаването в периметъра граничещ с тази международна акватория е изключително рисково. Допълни, че към настоящия момент има разбиране от страна на Европейската комисия, че този индикатор може да отпадне от рамката за изпълнение на програмата, а в случай, че проектът бъде изпълнен в цялост той ще бъде докладван във финалния доклад за приключване на програмата.

Г-жа Симеонова обърна внимание, че в предварително изпратените документи има още едно предложение от страна на Управляващия орган за изменение на индикатор в приоритетна ос „Превенция и управление на риска от наводнения и свлачища“. Подчерта, че критичният проект е разделен за изпълнение между бенефициент община Своге и АПИ. Частта, която изпълнява община Своге финансирана със средства от ОПОС, е на 75 % изпълнение и е напълно възможно да приключи, но останалите две части, следва да се изпълнят с бюджет на АПИ и техен изпълнител, тъй като свлачището се състои от три етапа. Ръководителят на УО обяви, че оттегля предложението за изменение на индикатора, т.к. с помощта на министър Карамфилова и министър Шишков през последния месец бяха положени усилия и АПИ е подписала акт № 2 е осигурен необходимия финансов ресурс за стартиране на дейностите по нейните две части, така че в края на следващата година, както частта на община Своге, така и частта на АПИ са с висока степен на изпълнимост и индикаторът може да бъде постигнат.

Ръководителят на УО г-жа Симеонова даде думата за коментари.

Думата за изказване взе г-жа Геновева Господинова – н-к отдел в дирекция „Национална служба за защита на природата“. В качеството на основен член на КН, представляващ и дирекция „Управление на водите“ в МОСВ, г-жа Господинова представи становището на дирекция „Управление на водите“ по отношение на точката от дневния ред, касаеща представената обосновка за изменение на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“ по отношение фазирането на шест ВиК проекта от програмата и прехвърлянето им за изпълнение по Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.

Г-жа Господинова представи следното становище на дирекция „Управление на водите“: „За „ВиК“ проектите по ос 1 „Води“, които ще продължат изпълнението си през следващия програмен период е необходимо да бъдат посочени конкретни нови срокове и поет ангажимент за приключване на дейностите за постигане на съответствие с Директива

91/271/ЕИО. Дирекция „Управление на водите“ не приема сроковете да бъдат определени при дефинирани на конкретния обхват на втора фаза на проекта. Обръщаме внимание на констатираното от Европейската комисия неизпълнение на изискванията на Директива 91/271/ЕИО и нейния напреднал етап, а именно преди влизане в съдебна фаза на процедурата по нарушения стартирана от Европейската комисия през 2017 година.

Всяка година във връзка с тази процедура по нарушение България докладва информация за напредъка по изпълнението на изискванията и периодично извършва национално докладване по директивата, като в тези национални документи е посочван срок 31 декември 2023 година за постигане на изискванията за агломерациите в обхвата на тези проекти.

В последното докладване по тази директива, представено през настоящата 2022 година България не е посочила, че тези агломерации няма да бъдат приведени в съответствие с посочения срок.

Държавната политика свързана с дейностите по експлоатация, изграждане, реконструкция и модернизация на водно стопанските системи и съоръжения в отрасъл „ВиК“ се осъществява от министъра на регионалното развитие и благоустройството в съответствие с чл. 10, ал. 1, точка 1 и 10б от Закона за водите.

Във връзка с гореизложеното фазирането на проектите на тези шест „ВиК“ оператори и допълнителното забавяне на изпълнението по отношение на постигането на съответствие за събирането и пречистването на отпадъчните води без подробна обосновка и конкретни мотиви, а също и без изрично поет ангажимент от страна на „ВиК“ операторите и принципала Министерството на регионалното развитие и благоустройството със срок за изпълнение на изискванията на директивата демонстрира липса на ангажираност на държавата и е предпоставка за по-строги санкции от страна на службите на Европейската комисия“.

Г-жа Симеонова благодари на г-жа Господинова за детайлното прочитане на становището на дирекция „Води“.

Обърна внимание, че всички са запознати с приетите и неприети становища отразени в таблицата и бележките по предложенията. Каза, че УО е наясно с докладването по директивата за пречистване на градски води и че от страна на държавата членка са поети ангажименти, които следва в определени срокове да бъдат постигнати. Тя се обърна към всички присъстващи и каза, че е направено всичко възможно и „ВиК“ операторите са на терен, строителите са на терен, ресурсът е на разположение, но има обстоятелства, които възпрепятстват като археологически разкопки и устройствени процедури, липса на материали и доставки, които са предизвикани от кризата свързана с доставки на материали във връзка с войната, множество са факторите. **Г-жа Симеонова обясни, че** Управляващият орган е поставен пред ситуацията да избира между две опции, или въобще да не изпълним и да не финализираме проектите, което ще доведе до пълна невъзможност колегите да могат да докладват в бъдеще изпълнение на тези изисквания по директивата за пречистване на градски води или да им дадем възможност да получат напълно завършени функционални и покриващи изискванията на директивата проекти, но със закъснение около година.

Допълни, че УО ще продължи да води една доста тежка и динамична дискусия с колегите от дирекция „Управление на водите“. Те бяха информирани в началото на 2022 година, че има проекти които изостават и най-вероятно ще стигнат до етап с необходимост от фазиране. Каза, че това е правено и в предходни периоди, направено е и при други обстоятелства, и че крайната цел наистина при финализиране на тези проектни предложения

в новия програмен период е завършване на едни пълни инфраструктурни обекти, които в цялост ще дадат постигане на изискванията по цитираната директива.

Думата за изказване беше дадена на **г-жа Агнес Монфре**. Тя обясни, че от няколко седмици тежат консултации по тези въпроси и че ЕК е готова да помогне с финализирането. Тя подчерта, че ръстът на изпълнение е под 50 % към м. ноември и е много важно и спешно да се направи най-доброто за да се помогне, дори с коригиране на оригиналния план. Допълни, че трябва да се спазват разпоредбите на Общия регламент, изтъкна пандемичната ситуация, политическата несигурност, икономическата несигурност, фактори, които пречат и имаме необходимата обосновка да процедираме с това изменение.

Г-жа Монфре подчерта, че фазирането на водните проекти, картирането на Черноморската акватория са критични, че проектът в София също е изключително рисков.. „Смятаме, че няма да е подходящо да се задържат други проекти при наличието на проект, който няма да се случи в периода на допустимост на настоящия програмен период“.

Тя прикани бенефициентите да действат отговорно и да вземат крайно решение без допълнително забавяне, за да може да се избегне риска от загуба на всички средства и подчерта, че имат готовност да помогнат.

Г-жа Симеонова благодари на г-жа Монфре и предложи за гласуване следното решение: **КН на ПОС 2021-2027 одобрява предложеното изменение на Оперативна програма „Околна среда 2014 – 2020 г.“, като дава мандат на Управляващия орган при необходимост да отразява становища и коментари до одобрение на изменението на оперативната програма от Европейската комисия, както и да изпрати уведомление за същото до състава на Комитета за наблюдение на Оперативна програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват с „за“ „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 45 членове на КН с право на глас – 44 бр. гласуват „за“, 1 „въздържал се“ (представителят на дирекция „Национална служба за защита на природата“, дирекция „Управление на водите“ и дирекция КВЕСМС в МОСВ), с което **решението беше прието.**

Благодари за участието и премина към 3 точка от дневния ред: **Обсъждане и гласуване на проект на решение за удължаване на сроковете за изпълнение на дейностите по проекти по ОПОС 2014 – 2020 г.**

Г-жа Симеонова представи кратка мотивация за това предложение като каза, че през последната година във връзка с всички обстоятелства, голяма част от бенефициентите имат затруднения по отношение на доставки, които зависят от външни партньори от Европейския съюз или извън него. Забавените доставки водят до необходимост от частично спиране на изпълнението за изчакване на съответна доставка, което от друга страна води до допълнителни закъснения по отношение изпълнението на административните договори за безвъзмездната финансова помощ.

Тя, подчерта, че Управляващия орган се опитва гъвкаво да работи с всеки един от бенефициентите и да му даде необходимата възможност да получи възможен срок за удължаване на изпълнение на проектите в периода на допустимост на разходите до 31 декември 2023 година, когато приключва програмата, като по този начин ще се минимизират рисковете.

Отправи покана за дискусията по предложението.

Поради липса на желаещи членове на Комитета да направят изказване, **г-жа Симеонова** предложи за гласуване следното решение: **Управляващият орган на ОПОС**

2014-2020 г. предлага на Комитета за наблюдение да вземе решение, с което да одобри като съответстващо на приетите критерии за оценка на проектни предложения следното:

1. Принципната възможност сроковете за изпълнение на проекти, одобрени за финансиране по процедури за подбор и за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, по които приложение намира критерий относно срок за изпълнение да бъде удължаван до 31 декември 2023 г.

2. Управляващият орган на оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ да пристъпи към удължаване на сроковете по точка 1 за всеки отделен административен договор, съответно заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, въз основа на анализ на причините, довели до забавеното изпълнение и след преценка на обстоятелствата и възможностите за удължаване.

Бяха помолени членовете на Комитета за наблюдение да гласуват с „за“ „против“ или „въздържал се“. С мнозинството от присъстващите 45 членове на КН с право на глас – 45 бр. гласуват „за“, с което **решението беше прието.**

Благодари за участието и премина към 4 точка от дневния ред: **Годишен план за действие на Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 г., за 2023 година в изпълнение на Националната комуникационна стратегия.**

Г-жа Симеонова представи презентация за Годишният план за действие на Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 г., в изпълнение на Националната комуникационна стратегия за периода 2014 – 2020 г.

Тя направи едно уточнение, че към настоящият момент колегите от Централното координационно звено усилено работят върху Комуникационната стратегия за новия период и в момента, в който бъде финализирана, и дадена на разположение на Управляващите органи, ще бъде разработен Годишен план за действие. Уточни, че към настоящия момент УО ще се възползва от действащата Национална комуникационна стратегия за изтичащия програмен период и в тази връзка за 2023 година основно ще се предприемат действия, които са с акцент върху резултатите и добрите практики от вече изпълнените проекти. Посочи, че 2023 година е последната година от допустимост на разходите на приключващия програмен период и допълни, че е време да се покажат резултатите от завършените проекти, крайните ефекти от действията, които обществото да припознае като по-добрата околна среда, която го заобикаля и подобреното качество на живот вследствие на тези проекти.

Г-жа Симеонова обърна внимание че е много важно да се повиши информираността и доверието във възможностите, които предоставят средствата от Европейската комисия на нашата държава. Посочи, че през 2023 година е изключително важно да се популяризират новите процедури, които предстои да се открият в първото тримесечие на 2023 година.

Допълни, че през 2023 година УО е предвидил две доста мащабни медийни национални информационни кампании за чиято реализация са предприети действия още през настоящия месец. Първата кампания ще бъде насочена към осведомяване на широката общественост за резултатите от проектите на Оперативна програма „Околна среда“ 2014 – 2020 година. Тази кампания ще бъде по-различна от останалите и ще отрази спецификата на програмата. Г-жа Симеонова обърна внимание, че на Годишното информационно събитие проведено на 01.12.2022 година беше стартирана кампанията „Обитателите: В търсене на по-добра околна среда“, която чрез връзка между околната среда и изкуството – шест скулптори на Мартиан Табаков ще бъдат представени обекти финансирани от ОПОС 2014-2020г.

Г-жа Симеонова информира, че обитателите ще бъдат разположени на пречиствателни съоръжения, компостиращи инсталации, сепариращи инсталации, в електробуси, тролеи, на местата, финансирани от ОПОС 2014-2020 г. В края на пътуването УО ще разполага със завършена фотосесия и платна с фотографии на съоръженията по Програмата и на обитателите, които ще бъдат допълнени с информация от постигнатото по съответния проект. Беше отбелязано, че сформираната пътуваща изложба, състояща се от скулптурите, платната с фотографиите и информацията за проектите, ще бъдат разположени в централните части на градовете определени за посещение. Всеки гражданин ще има възможност да се запознае с проектите, да се наслади на кампанията и на скулптурите. Беше отбелязано, че УО ще отрази нетрадиционната информационна кампания за резултатите по проектите в национални и регионални медии.

Г-жа Симеонова продължи с изложението си относно втората кампания, която УО предвижда да реализира - национална информационна кампания в национални и регионални медии, която да популяризира на възможностите на новата Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., с акцент на Приоритет „Въздух“. Чрез кампанията УО ще подпомогне бъдещите бенефициенти - дефинираните 21 общини, за повишаване общественото внимание за проблемите с чистотата на въздуха и популяризиране на мерките адресирани за качеството на атмосферния въздух. Беше уточнено, че кампанията има за цел да информира и подпомогне целевата група граждани за предвидените мерки за подмяна на отоплителните уредите за изгаряне на дърва и въглища с други по-екологосъобразни алтернативи, като 21 общини ще имат основа за продължение на информационните кампании на регионално ниво.

Г-жа Симеонова отчете необходимостта УО да бъде изключително активен в интернет базираните медии като Фейсбук, YouTube, Инстаграм с цел да се достигне до по-голяма аудитория. Чрез YouTube УО планира да представи интересни видеоматериали, както и в печатните медии с необходимия брой статии, с информация и детайли за постигнатото през целия програмен период. Като добра практика, която УО ще продължи да развива, беше отчетено използването на Единия информационен портал на Европейските Структурни и инвестиционни фондове, прессъобщенията до медиите и съвместната работа с пресцентъра на Министерството на околната среда и водите. Не на последно място беше споменат и комуникационния канал по електронна поща с гражданите, чрез който УО през последните два месеца използва за кампанията за събиране на рисунки под инициативата „Композирай ПСОВ“ и е оценен като изключително ефективен.

Госпожа Симеонова информира, че в рамките на одобрения план график на УО за работа в сферата на комуникациите, ще бъдат организирани всички необходими семинари, обучения и работни срещи, както и посещения и обмяна на опит, както на УО, така и на бенефициентите по програмата. Беше отбелязано, че УО ще продължи да публикува към бенефициентите всякакъв вид указания, информации, наръчници и информационни материали на страницата на Програмата. Страницата е доста посещавана, в рамките на 24 часа след публикуването на указанията на УО за индексация на дейностите по строителството, в МОСВ са получени официални писма, както от Камарата на строителите, така и от други организации. Постигнат е ефект, който показва, че комуникацията е ключова и използването на сайта способства за това. С тези думи госпожа Симеонова завърши своето изложение по отношение на бъдещите планове на УО за комуникация и публичност.

Тя даде думата на членовете на Комитета за допълнителни уточнения, въпроси или дискусия.

Думата беше взета от **г-жа Весна Балтина** – заместник-кмет на община Бургас. Тя поздравя аудиторията и в качеството си на представител на Регионалния съвет за развитие на

Югоизточен район приветства подхода за национални кампании за рефериране на важни и основни послания, които Програма „Околна среда 2021-2027 г.“ ще постави през новия програмен период. Тя предложи и от името на колегите на останалите три по-големи общини – Варна, Пловдив и Столична община, предвид разписано съвместно споразумение и петиция да се работи в тази насока, за нуждата да се реферира по националните медии като част от мащабна национална кампания за разделното събиране на отпадъци. Беше отбелязано, че гражданите имат нужда от национална кампания, предвид това, че действията на местно ниво, които общините правят, се оказват недостатъчни и спорадични. **Г-жа Балтина** отправи предложение и апел за възможността да се реализира национална кампания по отношение на разделното събиране за отпадъци, като приветства и инициативата за сектор Въздух и подкрепата, която биха получили общините, които изпълняват и ще изпълняват такива мерки.

Г-жа Симеонова благодари на **г-жа Балтина** и изрази подкрепата на УО, за подхода за по-засилена информационна кампания в сферата с отпадъците на национално ниво. Беше отбелязано, че в рамките на останалия ресурс по „Техническа помощ“ по ОПОС 2014-2020 г., предвид края на програмния период, би могло да се реализират кампании не само за въздух, но и за отпадъци, в рамките на комуникационни договори, които УО ще сключи през 2023 г. Госпожа Симеонова отправи молба към представителя в рамките на Комитета от специализираната дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ в МОСВ, за проактивна ангажираност на организациите по оползотворяване на отпадъците от опаковки, които имат мощен финансов ресурс и биха могли да се включат в медийното пространство с малко по-активни кампании. По този начин с общи усилия повече послания ще достигнат до гражданите, за да се активира процеса на разделно събиране, който ще е в помощ на общините.

Ръководителят на УО даде думата на **г-жа Христина Миронова** от Национален статистически институт, която отправи апел и към общините, че не само в хората е проблемът с разделното събиране, а и препълнените по улиците контейнери за разделно събиране, с оставените до тях отпадъци. В допълнение госпожа Миронова помоли и за активиране на контрола съответно над събирачите на отпадъци и организациите по оползотворяване, тъй като хората вече много добре знаят за разделното събиране, особено в гр. София.

Г-жа Симеонова даде думата на **г-жа Донка Михайлова**, която поиска да отговори от името на общините.

Г-жа Михайлова изрази съгласие с изказаното от г-жа Миронова. Беше споменато за съществуването на много проблеми и в това отношение, за нуждата от синхрон между фирмите за оползотворяване и фирмите, които почистват и събират останалата част от отпадъците, за което общините мислят. Тя изрази съгласие и с предложението на заместник-кмета на Бургас за нуждата от национален подход по отношение на информационните кампании, тъй като се работи на парче съобразно приоритетите на общините, съобразно финансовите възможности и необходимостта да се подходи към процесите по отношение на информираността и по отношение на управлението на отпадъците, за които общините носят отговорност.

Г-жа Симеонова благодари на г-жа Михайлова и потвърди, че УО ще прецени възможността за релокация на ресурс от информационните дейности, които са планирани, да бъде реализирана публичност чрез национална кампания за разделното събиране на отпадъци.

Думата беше дадена на **г-жа Агнес Монфре**, която изрази своята благодарност към председателя на Комитета за включването на тази точка в дневния ред по нейно предложение. Беше отбелязано, че предложението е иницирано за обсъждане, предвид волята на Европейския съюз и на държавите-членки, включително България, от 2016 г. да бъде засилен фокусът върху комуникацията и публичността, с оглед представяне към данъкоплатците в

Европейския съюз на по-голяма прозрачност в процеса на разходване на средствата от ЕС. **Г-жа Монфре** допълни, че действията в държавите-членки по Кохезионната политика не са толкова известни, особено в България, затова финансовите, човешките ресурси трябва да бъдат представени с кампании, каквито бяха реализирани в Русе, Враца и предстои във Варна, Стара Загора, Габрово. „Това включва бюджет и човешките ресурси, които са ограничени. Затова фокусът е ограничен в някои държави-членки и особено България, която е много в това отношение.“ – продължи тя.

По отношение на регламентите беше подчертано, че е необходима промяна в културата и нагласата. **Г-жа Монфре** припомни думите на комисарят по финансите от Литва, че „ако сте похарчили бюджета, вие сте свършили само половината от цялата работа“. Тя уточни, че дори експерта по финанси осъзнава колко е важна комуникацията. Беше подчертано, че е необходимо информиране на хората, най-вече на младите хора, че събирането разделното събиране на отпадъци всъщност зависи от тях и от техните действия. **Г-жа Монфре** уточни, че комуникацията трябва да бъде насочена към хората чрез използването на адекватни канали, като например Тик-Ток, Туитър и други социални медии, като каза, че общият подход на различните програми в България е добър и въпреки забавянето има предприети правилни действия.

Тя отбеляза, че е от значение да се представи пред хората по какъв начин се разходват европейските средства, без използването на акроними и съкращения, тъй като това засяга начина на живот, въздухът, промяната в културата и подход, също така трябва да се определят и осъзнаят целите и дейностите, които да бъдат предприети, с оглед тяхното постигане.

Представителят на ЕК **г-жа Монфре** продължи с представянето относно възможностите за финансиране и необходимостта да се мобилизират всички средства, бенефициенти и изпълнители, предвид предстоящите обяви за търгове, което ще бъде от ключово значение през 2021-2027 г. Тя допълни, че е необходимо повишаване на информираността относно изпълненото, постигнатото и предстоящото. Беше даден пример за кръговата икономика в гр. Ямбол, за това че за комуникацията не се изисква прекалено голям бюджет, като в същото време рекламата от крайния потребител и от тези, които се възползват от проекта, е най-достоверният източник на информация.

Г-жа Монфре благодари на членовете на Комитета и отбеляза важността на предприетите от УО инициативи да превърнат невидимите резултати във видими.

Г-жа Симеонова, благодари на **г-жа Монфре** и потвърди, че УО си е взел бележки за това, че публичността е изключително важна и ще се възползва от дадените послания и препоръки като увери, че през 2023 г. публичността ще бъде основен фактор в работата на Програмата.

С това тя приключи точката, касаеща годишния план за действие по комуникация и публичност и даде думата на **г-жа Миронова**, представител на Национален статистически институт.

Г-жа Миронова предложи, че би било много полезно да се комуникира с хората, с младите хора, с децата, да има много ясен стандарт, първо за цветовете на контейнерите, които според нейни наблюдения понякога се разминават. предложи за по-ясно картиране на местоположението на тези контейнери, както и отбеляза, че контейнерите в някои квартали са по-малко, а в други повече. Призова за по-полезна информация, която да улесни хората при разделното събиране на отпадъци.

Г-жа Симеонова благодари за предложението и обясни, че в голям град като София е изключително необходимо да има визуалност и стандарт на разделното събиране, но по отношение на други градове, които са с относително с по-малка инфраструктура и по-лека

логистика, няма такава необходимост, защото гражданите познават добре улиците, кварталите си и къде точно се намират контейнерите за разделно събиране. Сподели, че на сайта на Столична община в раздел „Отпадъци“, вече съществува карта на районите на Столична община с контейнерите за разделно събиране и тяхната локация, цветовете, граfiците за тяхното вдигане. Столична община е разработила допълнителна програма за събиране на опасни отпадъци от домакинства, чрез мобилни пунктове, както и допълнителни граfiци, с които можете да бъдате повикани, за да се извозят едрогабаритни отпадъци от определени райони по съответните разписания на фирмите, които имат задължения в това отношение.

Изрази мнение, че УО, може да поеме ангажимента и да подпомага на общините, които подават проектни предложения за разделно събиране в рамките на новите проекти през 2021-2027 г., тъй като това ще е основен акцент в приоритет „Отпадъци“. Ще им бъде дадена възможност за разработване на такъв тип допълнителни апликации, сайтове, информационни системи, в които не само да управляват по-добре системите си за разделно събиране, но и да имат по-голяма публичност и по-лесен достъп на информация за гражданите, така че и двете страни да са печеливши от тази ситуация.

Ръководителя на УО увери, че наистина, по всяко време, в което се обърнем към сайта на Столична община, може да се намери достатъчно информация в тази насока. „Но ние ще предадем вашето Послание по-нататък за още по-висока степен на информация и публичност.“

Г-жа Миронова сподели, че за опасните отпадъци, също има информация на сайта на Столична община, но той бил изключително неподреден. Добави, че не е предмет това обсъждане, но има някои забележки към тяхното представяне.

Г-жа Симеонова, потвърди, но обясни, че следва колегите от Националното сдружение на общините да предадат посланието към общините. Благодарни на присъстващите и премина към следваща точка от дневния ред - „**Представяне на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Ръководителя на УО напомни, че съгласно параграф 4, т. 7 от заключителните разпоредби на ПМС № 302/2022 г., функциите на КН на ОПОС 2014-2020 г. се изпълняват от КН на ПОС 2021-2027 г., т.е и на двете програми – на приключващата и новата, която стартира на 10 октомври 2022 г. Преминавайки към представяне на новата Програма „Околна среда“ 2021-2027 г., тя обясни, че от присъстващите членове на настоящия Комитет за наблюдение, присъстват и нови колеги, партньори, които не са били членове нито на тематичната работна група, която разработи програмата, нито на предходния комитет. С тази цел беше представено кратко въведение за одобрената, с решение на Европейската комисия към 10 октомври 2022 г. Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Беше представен общия бюджет от ЕС по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. в размер от 1 531 590 093,00 евро. **Ръководителя на УО** обясни, че към този бюджет следва да се добави и българското съфинансиране, с което Програмата ще достигне бюджет от 3,5 милиарда лева, което е огромно предизвикателство за новия период.

По отношение на структурата на новата програма, приоритетите се запазват: „Води“, „Отпадъци“, „Биологично разнообразие“, „Риск и изменение на климата“, „Въздух“ и „Техническа помощ“. Изрази надежда, че няма да се налага в новия период да се отваря нов приоритет, особено такъв със социална насоченост, който не е свързан с приоритетите на опазване на околната среда.

На следващо място, продължи с приоритет „Води“ като отбеляза, че в новата програма, той ще бъде за първи път двуфондов приоритет. Поясни, че това е предизвикателство, което УО е приел да пребори в този период. Счита, че е положително, тъй

като в период 2014-2020 г., приоритет "Води" е финансиран единствено от Кохезионен фонд, но сега е намерена възможност, да се включи и финансов ресурс от Европейския фонд за регионално развитие. Това ще доведе до по-добра възможност за финансиране, както на фазираните проекти, така и на новите бенефициенти от ПОС 2021-2027 г.

Г-жа Симеонова презентира на присъстващите и допустимите мерки, които са инфраструктурни мерки за събиране, отвеждане и пречистване на отпадъчни води, както и за водоснабдяване за териториите на Търговище, Велико Търново, Габрово, Плевен, София-област, Хасково, Добрич и Столична община с бюджет: 900 млн. лв., а за фазираните проекти – допълнителни 419 млн. лв. Тя информира, че предвиденото фазиране като възможност, което беше гласувано в по-предходна точка на дневния ред, ще бъде доста под тук прогнозираната сума, а именно с около 300 до 340 милиона лева. Всеки един освободен ресурс от фазираните проекти ще бъде предоставен на новите бенефициенти и ще бъде завишен техният ресурс, така че да могат да се възползват на максимум от бюджета на приоритета.

Предвидена е отново подкрепата за разработване на плановете за управление на речни басейни, които следва да бъдат одобрени през 2023 година и да се пристъпи към тяхното бъдещо актуализиране за следващия период.

Планирано е финансиране за Изпълнителна агенция по околна среда и Министерството на здравеопазването за допълнителни мерки свързани с мониторинг и оценка на качеството на водите за питейно-битово водоснабдяване във връзка с Директивата за питейни водите с бюджет от 10,00 млн. лв. Допълни, че по този приоритет е предвиден бюджет от 40 млн. лв., финансов инструмент, който както и в предния програмен период, ще бъде предоставен за управляване на Фонда „Мениджър на финансови инструменти в България“.

Г-жа Симеонова, обясни, че по отношение на приоритет „Отпадъци“, вниманието е концентрирано върху допустими мерки основно в насока разделно събиране и рециклиране на биоразградими отпадъци, като УО ще се опита да обхване над 42 регионални сдружения за управление на отпадъци. Всички те са изписани в Приложение 8 на Националния план за управление на отпадъци. Беше представен и размерът на тази допустима мярка от 337,43 милиона лева, които ще бъдат на разположение на тези 42 регионални сдружения на общините.

На следващо място, тя информира присъстващите, че за първи път бенефициент по Програмата ще бъде Националното сдружение на общините, които искат да подпомогнат общините, чрез разработване на модели за оптимизиране на процеса на управление на битовите отпадъци. Очаква се този проект да бъде много бърз и успешен, защото общините изключително много разчитат изключително на него.

Също така в обхвата на новия програмен период 2021-2027 г. ще останат рекултивацията на депата, но този път ще се визират регионалните депа, които са въведени в експлоатация в миналия програмен период. Някои от тях приключват експлоатацията на първа клетка от регионалните си системи. През период 2021-2027 г. такива регионални съоръжения и клетки, които са били експлоатирани и приключат своята дейност следва да преминат в етап на рекултивация, за което ще бъде осигурено финансиране по ПОС 2021-2027 г.

Ръководителя на УО, подчерта, че за първи път в приоритет „Отпадъци“ ще бъде въведен подход „Интегрирани териториални инвестиции“. Поясни, че това е подход, разработен от Програма „Региони в растеж“, който ще се подпомогне с около 10-11% от общия бюджет на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

Тя изрази надежда, че интегрираните териториални инвестиции ще бъдат интересни за общините, защото това е начинът, по който отдолу нагоре общините самостоятелно на ниво региони, ще могат да вземат решения, кои са приоритетните проекти в насока „Отпадъци“, за техния регион и кои общини имат най-голяма необходимост да бъдат

изведени като приоритетни концепции, за съответния регион. Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. ще бъде на разположение с около 144 милиона лв. за такъв тип инвестиции, основно насочени към изграждане на центрове за разделно събиране на отпадъци и подготовка на центрове за повторна употреба, които са по изисквания, съгласно Закона за управление на отпадъците. **Г-жа Симеонова** изрази очакване, че с тази подкрепа ще се наблюдава реализацията на тази идея на закона, както и позитивното отношение на гражданите към тази възможност сами да предоставят на площадки ненужните и стоящи по домовете им отпадъци, които да бъдат повторно използвани и предавани за рециклиране, а не да се трупат в депата.

По отношение на приоритет „Отпадъци“ финансиране ще бъде осигурено и чрез подхода за ВОМР, като там Програмата ще отпусне необходимия ресурс за всякакъв вид информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни. Тя подчерта, че тук отново се дава възможност на общините, да бъдат активни и да направят на регионално и местно ниво, както преценят по техен вид, размер и обхват информационни кампании, с които да достигнат все по-близо до гражданите и да им дадат възможност да разберат необходимостта и зрелостта на решението за разделно събиране, колкото се може по-близо до източника на генериране на отпадъка.

Г-жа Симеонова продължи с възможността за финансов инструмент отново чрез Фонд „Мениджър на финансовите инструменти в България“, като този път финансовият инструмент ще бъде обърнат за първи път към стопански субекти. Това са фирми, които са с насока рециклиране и имат точно определен профил на действие и регистрация като икономически оператор. Тя изрази готовност, че Програмата ще бъде на тяхно разположение с ресурс, който те да ползват под формата на заеми за инвестиции в рециклиране и съответно да е от помощ с добри кредитни условия, които да са конкурентни на търговските банки.

По отношение на мерките в приоритет „Биологично разнообразие“, отбеляза, че предвидения бюджет от 152 млн. лв., ще бъде изключително важен за реализацията на стратегическите цели на Министерство на околната среда, в тази сфера. Акцентът ще бъде върху развитие на мрежата „Натура 2000“ и разработване на плановете за управление, доста дълго отлагано във времето, което се надява в този програмен период да се реализира.

Беше отбелязано, че Програмата ще даде възможност да бъдат финансирани и мерки и действия за подобряване на природозащитното състояние на природни местообитания и видове. Ще се съдейства и за разчистване на остатъци от изоставена антропогенна инфраструктура, възстановяване на влажни зони с поддържане на подходящ воден режим. **Г-жа Симеонова** увери, че има изключително голяма вариация от възможности за подкрепа на мерките и наистина се надява целият този спектър, представен пред присъстващите на заседанието, да бъде максимално добре обгърнат от възможните проектни предложения, които Програмата ще очаква. Изрази надежда за реализация на тези действия, защото са необходими за опазването на природата.

Тя посочи, че по отношение на допустимите мерки извън „Натура 2000“, Програмата ще бъде концентрирана върху мерки от Стратегията за биологично разнообразие и Националния план за опазване и устойчиво ползване на биологичното разнообразие и генетичните ресурси 2020-2024 г. от плановете за управление на защитени територии и плановете за действие на видове. Отбеляза, че тук бюджетът също е доста внушителен - 97 млн. лв., като се очаква резултатност и бърза реализация на тези действия.

Ръководителя на УО поясни също, че както в приоритет „Отпадъци“, така и в приоритет „Биологично разнообразие“ са предвидени възможности за интегрирани териториални инвестиции. Потвърди, че за голяма радост, проведените презентации през месеци октомври и ноември, във връзка с подкрепата на Програмата за зоопарковете, са дали

много положителни реакции. Обясни, че тази подкрепа е дълго чакана от общините, които поддържат и имат като собственост зоопаркове. Тя изрази надежда, че с финансовите средства, които са предвидени, ще се приведат българските зоопаркове във вид, в който да няма повече нещастни животни в зле изглеждащи пространства.

Ръководителя на УО потвърди, че през приоритет „Биологично разнообразие“ ще има и подход ВОМР, който също ще бъде за меки мерки и информационни и разяснителни кампании. Тя счита, че трябва да има колкото може по-висока информираност и публичност, както за това какво се случва по отношение на биоразнообразие в страната в „Натура 2000“ и извън „Натура 2000“, така и популяризация изцяло на мерките и дейностите, които министерството и всички останали партньори предприемат по отношение опазване на биологичното разнообразие.

По отношение на Приоритет „Риск и изменение на климата“, **г-жа Симеонова**, заяви, че допустимите мерки отново са ключови и насочени върху адекватни реакции, особено по отношение устойчивостта на необходимия капацитет за борба с горските пожари.

Изрази надежда, че през новия програмен период с помощта на МВР, Главна дирекция „Пожарна безопасност и гражданска защита“, ще бъде закупен необходимия ресурс и капацитет за гасене на горски пожари, за цялата страна. Именно поради това е заделен по-голям бюджет, тъй като там ще има необходимост от голям материален, логистичен и технически ресурс, с който години наред ще бъдат превентирани и намалени тези рискове и ще се извършва контрол върху горските пожари с минимум щети върху горските масиви.

Г-жа Симеонова очаква Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. да бъде успешна и по отношение на мярката за надграждане и финализиране системата за предупреждение, наблюдение, докладване, прогнозиране и сигнализиране на територията на цялата страна. Обясни, че в тази мярка са включени системите за ранно предупреждение на МВР, които към настоящия момент са ненапълно изградени и не дават сигнали на населението за всички възможни бедствия и аварии: „Дано да нямаме повод да ги ползваме, но бихме искали те да са в пълна готовност и на последно ниво на техниката, така че в случай на необходимост, да нямаме съмнение в тяхната адекватност и възможност за действие.“

По отношение на разработването на цифрови модели, анализи и прогнози във връзка с климатичните изменения, **Ръководителя на УО** се надява Програмата да е в помощ за всякакъв вид стратегически анализни документи, които да ни подготвят за такива бъдещи климатични изменения и взимането на решения по тях.

Тя продължи с друг важен приоритет - анализи на риска, мониторинг и прилагане на мерки за превенция и защита при неблагоприятни геодинамични процеси – свлачища, срутища, ерозии, абразии - тук визира контролно измервателни системи, които ще се финансират през новия период. Беше подчертана важността им, тъй като към настоящия момент има само един регистър на тези свлачища, който се поддържа от Министерство на регионалното развитие и благоустройство, като счита, че ако с помощта на Програмата, регистърът се допълни с реални сигнали от самите свлачища и срутища, ще има много по-адекватна възможност за бърза и превантивна реакция. „Надяваме се, че това е напълно изпълнимо и виждаме, че реализацията на такъв проект ще доведе до голям позитив за превенция и предварителна информация“.

По отношение на този приоритет, отново е предвидена възможност да се предложи подходът за интегрирани териториални инвестиции, насочен към включването на общините. Поясни, че това са дълго чакани възможности за мерки, които касаят превенция и управление на риска от неблагоприятни геодинамични процеси, както и управление на риска от наводнения.

Г-жа Симеонова отбеляза, че при генерирането на този ресурс, УО е бил наясно, че е относително малък, във връзка с всички нужди на ниво държава, но увери, че при наличен ресурс, той ще бъде пренасочен към този приоритет.

Ръководителя на УО продължи с приоритет 5 „Въздух“, като обясни, че това е вторият двуфондов приоритет за ПОС 2021-2027 г. Добави, че броят на бенефициентите ще бъде увеличен и в новия период ще се работи с 21 общини, така че за намаляване замърсяването на въздуха от битовото отопление и тежката наказателна процедура по отношение качеството на въздуха, са адресирани 610 млн. лв., които с помощта на бенефициентите да бъдат максимално оползотворени, чрез подмяна на топлоуреди на твърдо гориво с екологични алтернативи на над 80 000 български граждани.

Тя отбеляза, че в новия период няма да има възможност за отопление на газ, „но ще бъде осигурена възможност за друг тип алтернативно отопление на електричество, pellets, както и пилотно на водород и иновативни и нови технологии, които може да бъдат намерени на пазара.

Г-жа Симеонова представи мярка, касаеща намаляването на замърсяването на въздуха от транспорта, където ще бъдат направени опити за подпомагане на двата големи града в страната – София и Пловдив, които имат желание да въведат зони с ниски емисии от транспорт.

Програмата включва и мерки за справяне с вторичното разпрашаване. Ще се положат усилия в 8 големи общини - калните, сиви петна, които са на териториите на градовете, които емитират за допълнително разпрашаване във въздуха, да бъдат превърнати в зелени зони, които да са устойчиви и защитени, , както и да се превентира възможността върху тях да паркират автомобили, което също да води до съответно разпрашаване.

Ръководителя на УО продължи представянето и по отношение на интегрираните териториални инвестиции, където също има възможност за зелени мерки в градска среда за останалите 13 общини.

В заключение беше отбелязано, че в приоритет „Въздух“ има и допълнителни мерки, свързани с мониторинг на качеството на въздуха. **Г-жа Симеонова** добави, че е планирана и пилотна процедура, "на която се надяваме общините да се престрашат, да намерят кураж и все пак да пробваме да видим дали не можем да въведем някъде иновативно отопление на водород. Споменати бяха въпросите, свързани с водородните инсталации и тяхното сертифициране, като странат ще се опита да помогнем на този процес чрез дискусии с колеги от Министерство на енергетиката“.

За останалите мерки, които бяха представени, беше пояснено, че ще са в помощ на АСЕКОБ. Ще бъде осигурена възможност да се оформи една мрежа от експерти по качеството на атмосферния въздух. Така всяка община ще има човек, а може би дори и двама, които да са напълно запознати със спецификата на всички теми, стратегии и законодателни документи, касаещи опазването на чистотата на въздуха. Така ще се оформи мрежа от хора, които ще подпомагат бъдещите действия в страната по отношение опазване на чистотата на въздуха.

Ръководителя на УО премина към финализиране на последния приоритет от Програмата - „Техническа помощ“. Бяха представени основните мерки свързани с подобряване капацитета на (потенциални) бенефициенти, чрез множество семинари, обучения и всякакъв вид подкрепа, която може да бъде осигурена, с това да се повиши техния капацитет.

Тя представи мерките и действията, които УО предприема за администриране на програмата, информация и публичност, като беше отбелязано, че бюджетът по тази ос е намален в новия програмен период 2021-2027 г. **Г-жа Симеонова** обясни, че част от бюджет

по „Техническа помощ“ е предоставен на нова програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“, поради недостиг на ресурс.

По отношение на бюджетните ограничения – тя сподели с присъстващите, че за първи път в програмен период 2021-2027 г., държавата е подписала споразумение, в което има разделение на ниво региони. Регионът, в който е включена Столична община, е регион в преход. Другите останали пет региона са дефинирани като по-слабо развити региони.

Във връзка с това има и разделение на различното съфинансиране на европейския ресурс и националното съфинансиране в региона в преход. По отношение на това, тя поясни на присъстващите, че европейската част за всички проекти ще бъде в размер на 70%, а националното съфинансиране ще бъде 30%. За останалите пет по-слабо развити региони ще бъде, както в настоящия програмен период 2014-2020 г., 85% европейска част и 15% национален бюджет. Обясни, че това ще доведе до малко по-различен изглед и на системата ИСУН, тъй като ще се наложи проектните предложения да бъдат отчитани и на ниво региони. Отбеляза, че към настоящия момент протичат изменения и комуникации с колегите от ЦКЗ, които подготвят ИСУН в новата му функционалност, така че да може да има необходимите бюджетни редове и всякакви специфики в рамките на формулярите, които ще се налага да бъдат попълвани.

Беше отбелязано, че има едно допълнително ограничение на ниво споразумението за партньорство, което след това всяка от програмите е включила и отразила в собствената си част, по време на одобрението от Европейската комисия. Обърна внимание специално за Югозападен регион, за планиране, по Програма „Околна среда 2021-2027 г.“ има ограничение от инвестициите. Договорената сума Югозападен район е 193 милиона лева. Информира се, че допълнителната уговорка в споразумението за партньорство е, че най-малко 36% от тази инвестиция да бъде извън София-град. „Много тежко ще бъде в Югозападен регион, ще ни бъде доста трудно и на нас като планиране и като администриране на проекти, за да спазим всички ограничения, но се надявам, че с един добър баланс и с добра комуникация с общините от този регион ще постигнем компромис, така че наличният ресурс да бъде разпределен максимално целесъобразно и доколкото може балансирано, като много разчитаме на добрата комуникация на кметовете в този регион помежду им“.

В края на презентацията **г-жа Симеонова**, коментира, че много от детайлите по представената презентация са вече налични, тъй като програмата е стартирала. Среци по отделните региони вече са стартирани с помощта на Националното сдружение на общините. Увери, че УО ще се включи и на много събития, организирани и от други национални организации, като АСЕКОБ и други партньори, на които в детайли за всеки отделен регион на планиране, влизаме на ниво мерки, показваме необходимите бюджети и вече наличните детайли по предстоящите за откриване процедури.

Отбеляза също, че са проведени и първите успешни срещи с голяма част от бенефициентите по Програмата, като по отношение на ос „Въздух“ са протекли срещи с всички бенефициенти, като те вече работят по подготовката на своите проектни предложения.

Посочи, че са проведени срещи с всички бъдещи бенефициенти по приоритет „Води“ - новите шест консолидирани ВиК оператори, които ще бъдат бенефициенти в новия програмен период 2021-2027 г.

Допълни, че предстоят информационни и въвеждащи събития и по отношение на приоритет „Отпадъци“ за общините, които се очаква да бъдат потенциални бенефициенти. Ще бъде направен опит да бъдат обхванати максимално широк кръг от общини.

Ръководителя на УО приключи изложението си по Програма „Околна Среда“ 2021-2027 г. и даде думата на **г-жа Балтина - Зам. кмет на община Бургас и представител на Регионалния съвет за развитие на ЮИР**

Г-жа Балтина сподели притеснение, касаещо големите градски общини, по отношение на реализиране на информационните кампании. Отбеляза, че така, както е разписано, те ще бъдат осъществявани чрез подхода „Водени от общностите местно развитие“, а както се знае, през изминалия програмен период този подход се е осъществявал от местните инициативни групи и местните инициативни рибарски групи, където голяма част от големите градски общини не се включват. „Така ли ще бъде, така ли ще се реализира, или се има нещо различно предвид?“ попита г-жа Балтина.

Г-жа Симеонова сподели, че този подхода се следи съвместно с колеги от Програма за развитие на селски региони. Общото мнение е, че там ще има минимални промени.. Доколко това ще отвори възможност за големите общини, ще се доуточнява с тях по време на стартиране на подхода, тъй като все още това се изяснява. Предстои да бъде публикувано ПМС, в което вече ще има разписани възможност и подход, мерки и подкрепа за въздействие.

По отношение на това, че големите общини понякога са изолирани от ВОМР подход, е коректно, но тя каза, че за сметка на това пък през други проектни предложения, които реализират общините и които касаят мерки за разделно събиране, Програмата дава възможност и по тях да се реализира комуникация и публичност, така че може оттам напълно спокойно да се използва този ресурс, за максимална популяризация, както на проектното предложение, така и за по-мощно информиране на гражданите.

След като нямаше други въпроси, **Ръководителя на УО** благодари на присъстващите и подчерта, че следобедната сесия е изключително важна за Програма „Околна среда 2021-2027 г.“ предвид ключови за стартирането на новия ни период, процедури.

След кратка пауза за обяд, **г-жа Симеонова** изказа благодарност на присъстващите и уведоми, че има кворум и следобедната сесия може да започне.

Беше представена точка б от дневния ред: **Проект на Индикативна годишна работна програма (ИГРП) на Програма „Околна среда“ 2021 – 2027 г. за 2023 г.**

Г-жа Симеонова благодари за получените коментари и предложения по проекта на Индикативната годишна работна програма (ИГРП). Получени са коментари и предложения от голяма част от бенефициентите, които са се припознали като бъдещи действащи лица в рамките на тази ИГРП. Тя подчерта на присъстващите, че са получили съгласувателната таблица на 30.11.2022 г., както и Програмата в режим *Track Changes*, където са нанесени съответните корекции. Обясни, че някои от корекциите са били чисто технически, както тази от МРРБ, че ВиК Перник отпада от фазираните проекти и на негово място влиза ВиК Сливен.

Допълни, че останалите предложения, представени в *Track Changes* в ИГРП, са допълнения или корекции също от съответните бенефициенти, основно по отношение на детайлизиране на записите в самите процедури, за по-голяма яснота и много малко корекции по отношение на планираните тримесечия за обявяване на процедурите. **Г-жа Симеонова**, отбеляза, че предложената Индикативната годишна работна програма е съобразена с по-голямата част от коментарите и предложенията, тъй като УО счита, че те са допълнили цялостната ѝ визия, като се уточняват и бъдещите действия на Програмата.

Тя призова за дискусия върху това предложение и даде думата на **г-жа Господинова** – представител на дирекция “Национална служба за защита на природата”, МОСВ

Г-жа Господинова от дирекция НСЗП, представи становището на дирекция „Национална служба за защита на природата“ като следното: „По отношение на дирекция „Национална служба за защита на природата“, нямаме коментари по ИГРП, но имаме един коментар и може би сега е моментът да кажа тяхното становище, във връзка със съгласувателната таблица, което сме изпратили към вас. Във Вашия отговор казвате, че обръщате внимание, че националната рамка за приоритетни действия за „Натура 2000“ за периода 2021-2027 г. е единственото отключващо условие за държава членка, за което няма процедурано одобрение от Министерски съвет. В този смисъл също не може да се счита за задължително за прилагане от страна на управляващите органи“. Тя направи следното уточнение: „Ние не подкрепяме този отговор, тъй като националната рамка за приоритетни действия се разработва на основание чл. 8 от Директивата за местообитанията. Тя е задължителна за разработване за всички държави-членки. Нейният темплейт е одобрен от Европейската комисия, валиден е за всички държави членки и нейното разглеждане и одобрение също се извършва от страна на Европейската комисия. За България с писмо на Европейската комисия като референтен номер 609803 от 26 януари, службите на Европейската комисия уведомяват България: „Стратегическият документ „Натура 2000“ е цялостен, с необходимото качество, за да изпълни изискванията за предварителните условия на Европейския фонд за регионално развитие.“ Тя продължи да чете писмото от

службите на Комисията: „Със стратегическия документ българските власти трябва да гарантират, че всички идентифицирани програми за финансиране, по-специално стратегическият план за общата селскостопанска политика, програмите по Кохезионен фонд и Регионален фонд, Програмата за морско дело и рибарство и аквакултури отразяват по подходящ начин нуждите и приоритетите, които са определени в националната рамка за приоритетни действия. По отношение на разглеждането от Министерски съвет ви обръщам внимание, че България няма наказателна процедура за не транспониране на Директивата за местообитанията в Закона за биологичното разнообразие. В този смисъл член 8 от Директивата за местообитанията е транспониран член 10, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие, допълни г-жа Господинова и го зачете: „Министерство на околната среда изпраща на Европейската комисия за одобрение списъка на защитените зони по чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2, приет от Министерски съвет. На Европейската комисия се изпраща за одобрение и финансова оценка за необходимото съфинансиране от Европейската общност на предвидените мерки за опазване или възстановяване на благоприятното природозащитно състояние на природните местообитания и видове в защитените зони по чл. 6, ал. 1, приети с решение по точка 4 от Министерския съвет. В тази връзка ние нямаме правно основание в Закона за биологичното разнообразие да изпратим стратегическия документ на България за одобрение от Министерски съвет, тъй като този документ се одобрява от страна на службите на Европейската комисия. По отношение на одобряването му, след като беше приет и одобрен от страна на службите на Европейската комисия, той има един съпътстващ документ. Това е системата за мониторинг, докладване и актуализация и след като бе приет на национално ниво, министърът на околната среда и водите със своя заповед РД-590 от 5 юли, на основание чл. 11, ал. 1, т. 5 от ЗООС и чл. 115, ал. 1, т. 1 и 4, във връзка с чл. 10, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие, одобрява националната рамка за приоритетни действия в „Натура 2000“ за програмен период 2021-2027 г. и системата за мониторинг, докладване и актуализация към нея, така че считаме, че нямаме нарушение на законодателството“, каза г-жа Господинова и благодари.

Г-жа Симеонова благодари на г-жа Господинова за детайлното изчитане на текстовете от Закона за БР. В отговор на изказването на г-жа Господинова и коментар тя потвърди становището на УО съгласно изложените в съгласувателната таблица аргументи и добави, че Националната рамка е единственото отключващо условие за ПОС 2021-2027 г., което не е минало одобрение на Министерски съвет.

Ръководителя на УО на ОПОС се аргументира и изтъкна че Рамката, която г-жа Господинова визираща и за която разчете изискванията на Закона за БР, включва финансиране не само с европейски средства, но и с национален ресурс. **Г-жа Симеонова** допълни, че националният ресурс се разходва и администрира единствено с решение на Народното събрание или Министерски съвет, което към момента липсва. Ръководителя на УО на ОПОС посочи, че в случай, че Законът за биологичното разнообразие в рамките на новото му изменение мине през парламента, ще трябва да се предприемат необходимите действия за изпълнение на предвиденото към момента одобрение от Министерски съвет, с което да бъде приключена дискусиата и да се знае, че има действително правно основание за разходване на този ресурс. Отключващото условие вече е налично и както г-жа Господинова обърна внимание е прието от Европейската комисия. „Ние от своя страна също сме го взели предвид при формирането на Приоритет „Биоразнообразие“ в новата Програма „Околна среда“. **Г-жа Галина Симеонова** благодари на членовете на КН и даде думата за коментари и допълнения.

Думата взе **г-жа Елена Якимова** от дирекция „Опазване чистотата на въздуха“. Тя посочи че потвърждава становището, което са изпратили по време на съгласуването. Също така обърна внимание, че тези общини, които имат програми за качество на атмосферния въздух – Несебър и Шумен до края на 2022 година, а Ловеч до 2020 година, най-вероятно през следващата година няма да имат нормативно задължение да изготвят програма за качество на атмосферния въздух, съгласно нормативните изисквания на чл. 27 от Закона за чистотата на атмосферния въздух. Тя подчерта, че по смисъла на българското законодателство, програма за КАВ се изготвя, когато има нарушение на показателите за качество на атмосферния въздух. В тези програми се залагат мерки и съответните финансови средства за достигането на показателите по качество на въздуха, завърши своето изказване г-жа Якимова и благодари за вниманието.

Г-жа Симеонова благодари за потвърдения коментар и допълни, че както по-рано днес информира Комитета за наблюдение, УО е провел три последователни срещи с бъдещите 21 бенефициенти, както и с визираните общини Ловеч, Несебър и Шумен. Съгласно нормативните изисквания те нямат задължение да имат нови програми за управление на качеството на атмосферния въздух, но и трите са потвърдили този ангажимент, който считат за ангажимент и към общественото здраве, и към опазването на въздуха в общините си. Тъй като общините имат право да имат такъв тип програми, те се разработват към настоящия момент и ще бъдат налични към периода на кандидатстването, така че ще изпълнят заложеното от наша страна изискване по програмата. Тя отбеляза, че това отношение е толерирано от УО, защото показва в действителност една устойчивост и ангажираност на общините и същата следва да бъде толерирана и трябва да се излезе малко извън чисто бюрократичните административни рамки, когато подходът може да бъде в обща полза на здравето на обществото и на цялата ни държава по отношение на конкретни мерки и превенция за опазване чистотата на атмосферния въздух.

Г-жа Симеонова благодари и даде думата за допълнения и коментари, но поради липса на желаещи за изказване информира, че позицията на Управляващия орган остава същата.

Тя информира членовете за представена информация относно получени становища за ИГРП от страна на ЦКЗ, от страна на юридически лица с нестопанска цел, от страна на МРРБ, дирекция „ОЧВ“, дирекция „Управление на водите“ и от дирекция „НСЗП“ като всяко едно от тях със съответните мотиви е във финалната версия изпратена на 30.11.2022 г. на съгласувателната таблица в режим „проследяване на промените“. И премина към гласуване на следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. съгласува Индикативната годишна работна програма на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. за 2023 г.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват със „за“ „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 45 членове на КН с право на глас – 43 бр. гласуват „за“ и 2 бр. гласуват с „въздържал се“ (представителите на дирекция „ОЧВ“ и на дирекция „НСЗП“, с което **решението беше прието.**

Г-жа Симеонова благодари за участието и премина към седма точка от дневния ред: **Проект на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на мярка 4 от НРПД“ по приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г.**

Тя информира, че по тази точка има подготвени две процедури, които ще бъдат представени днес в презентации. Първата представена процедура има за цел да подпомогне реализирането на реформата, заложената в Националния план за възстановяване и устойчивост в България, като подкрепя създаването на органите за управление на зоните от мрежата „Натура 2000“ чрез функционалното им обезпечаване. Колегите от специализираната дирекция са изготвили необходимия ЗИД на Закона за биологичното разнообразие, който вече е в парламента и се очаква да бъде одобрен бързо, тъй като е условие за изпълнение на Плана за възстановяване и устойчивост. Това ще доведе до необходимост за осигуряване на необходимите технически и функционални възможности на новосформираните органи да могат да работят в тяхната пълна функционалност. Очакваните резултати от тази процедура е осигуряване ефективното стартиране на работата на органите за управление на защитените зони от мрежата „Натура 2000“, чрез обезпечаване с необходимата техника, софтуер, хардуер, оборудване, съгласно предварително изготвен анализи на нуждите от специализираната дирекция „Национална служба за защита на природата“ в МОСВ, която е определена за бенефициент по тази мярка. Общият бюджет на процедурата, съгласно поетия ангажимент във финансовата обосновка на Закона за изменение и допълнение на ЗБР, който е представен пред Министерството на финансите, е в размер на 4,5 милиона лева. Индикативният срок за обявяване на процедурата е първо тримесечие на 2023 г., но не преди одобрение на внесенния Закон за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие. Максималният срок за изпълнение по тази процедура е 24 месеца и следва да бъде достатъчен, тъй като самата процедура включва изцяло доставки на софтуер, хардуер оборудване и др. необходимо оборудване, което ще обезпечи работните процеси на новите органи. Планираният срок за кандидатстване е до шест месеца от обявяването на процедурата. Допустимите дейности, включени в проекта на процедура, са свързани с подготовка на проекта; доставка на материали, техника и оборудване – стопански инвентар, компютърни конфигурации (хардуер, софтуер, лицензи), МПС; организация и управление и Комуникация и видимост. Допустимите разходи по процедурата са разходите за материали, разходи за нематериални активи; разходи за персонал; Разходи за услуги; непреки разходи за организация и управление и комуникация и видимост.

Г-жа Симеонова допълни, че както винаги, на първо място е законното прилагане на всички действия и последващите стъпки от страна, както на Управляващия орган, така и на

бенефициента, свързани с хоризонталните принципи - зачитане на основните права и спазването на Хартата на основните права на Европейския съюз, за равенство между половете и недопускане на дискриминация и принципите, посочени в Закона за обществените поръчки при възлагането и изпълнението на тези дейности, тъй като те са критична стъпка от цялостното изпълнение на процедурата.

След приключване на презентацията г-жа Симеонова даде думата на членовете на комитета за коментари и пояснения като информира членовете на КН че бъдещият бенефициент присъства на заседанието и при необходимост от допълнителни коментари колегите от дирекцията са на разположение..

Г-жа Симеонова благодари, и даде думата на г-жа Агнес Монфре Тя от своя страна поздрави членовете на КН, че започнаха работа по същество в първия КН на ПОС 2021-2027 г., като допълни че това е и първият Комитет за наблюдение за новия период в България. Тя поздрави присъстващите, със старта на обсъждане и реализацията на изпълнението, в приоритет „Биоразнообразие“ и подпомагане на органите за управление. Подчерта важността на одобрение на изменението на ЗБР, защото това е едно от отключващите условия по линия на Плана за възстановяване и устойчивост.

Г-жа Симеонова благодари и даде думата на членовете на комитета за коментари и допълнения, поради липса на желаещи премина към гласуване на следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на мярка 4 от Националната рамка за приоритетни действия“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета за наблюдение бяха помолени да гласуват със „за“, „против“ или „въздържал се“. С мнозинство от присъстващите 45 членове на КН с право на глас - 45 бр. гласуват „за“, с което **решението беше прието.**

Г-жа Симеонова благодари за участието и премина към точка 8 от дневния ред: **Проект на методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедури чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „За по-чист въздух!“ и помощ „За по-чист въздух“ (2) по Приоритет 5 „Въздух“ на ПОС 2021-2027 г.**

Ръководителят на УО на ОПОС обясни че това е втората процедура, която е важна за представяне, и една от първите за разглеждане пред Комитета и ще стартира в рамките на новия програмен период. Тя изтъкна, че двете процедури са обединени в една презентация, разделени на „За по-чист въздух!“ и „За по-чист въздух“ (2). Тя посочи, че единствената разлика идва от финансирането. Процедура „За по-чист въздух“ е финансирана от Кохезионен фонд, а „За по-чист въздух“ (2) е финансирана от Европейски фонд за регионално развитие, защото в този програмен период ще имаме двуфондови приоритети. Г-жа Симеонова представи, основната цел на Процедурата, която в периода 2021-2027 ще има принос за подобряване качеството на атмосферния въздух чрез намаляването на наднормените нива на фини прахови частици (ФПЧ). Допустимите бенефициенти са 21 общини, които са представени в презентацията. Тя уточни, че Управляващият орган се базира на извадка, извършена между 2017 г. до 2021 г., в която е направен мониторинг на качеството на въздуха на тези общини. През този петгодишен период те са били обект на мониториране, от което са установени последователни превишавания на допустимите нива на ФПЧ във въздуха. Беше отбелязано, че другото допълнително изискване, по което УО се е ръководил, е че тези общини имат и действащи общински програми за качество на атмосферния въздух. Както в предходната дискусия беше отбелязано от представителя на дирекция „Опазване чистотата на

въздуха“ в МОСВ, три от общините имат изтичащи програми. Тези общини са поели ангажименти и вече работят по изготвянето на нови общински програми. Те следва да се представят пред общинските съвети за одобрение в началото на следващата година.

Беше отбелязано, че бюджетът на процедурата „За по-чист въздух“ е 484 177 000 лв. от Европейски фонд за регионално развитие, а бюджета на процедура „За по-чист въздух!“⁽²⁾ е в размер на 126 700 000 лв. от Кохезионен фонд. **Г-жа Симеонова** посочи, че за УО ще бъде предизвикателство да отчита двуфондов приоритет.

Г-жа Симеонова акцентира, че УО предлага срокът за кандидатстване по тази процедура да бъде до 6 месеца от датата на обявяване на процедурата и срокът за изпълнение да бъде през оставащата част от програмния период – пълни 60 месеца за реализация на проектните дейности. В презентацията тя предостави бюджетното разпределение, акцентирайки на трите общини по Кохезионен фонд – Благоевград, Перник и Столична община. Беше обърнато внимание, че за в бъдеще при двуфондови приоритети, където има пълна идентичност между процедурите, финансирани по ЕФРР и по Кохезионен фонд, УО ще ги представя в обобщени таблици, предвид това, че за бенефициентите няма да има разлика от кой фонд ще бъдат финансирани. Допълни, че това е необходимо само за нуждите на УО и на отчетността по бюджетните отговорности към Министерството на финансите.

В продължение на представеното до момента беше отбелязано, че изискванията за допустимост в процедурата са наличие на актуална, действаща, приета от съответния общински съвет програма за качество на атмосферния въздух. В съответните общински програми трябва да има мерки, които да са насочени към основните източници на замърсяване на въздуха, като предвижданите мерки и алтернативи, които УО предоставя като възможност в тези две нови процедури, са за подмяна на печките, които в момента изгарят дърва и въглища с нови алтернативи – вкл. термопомпи въздух-въздух.

Г-жа Симеонова разясни използваната терминология и уточни, че това са климатици с висок сезонен коефициент. Тя обърна внимание, че УО предвижда възможността да бъдат използвани термопомпи въздух-вода, термопомпи вода-вода, които също са с висок коефициент на полезно действие – над 3,5 до 4. УО предвижда възможността да се предоставят за подмяна и печки и котли на пелети със закрити горивни камери, което се прави и в настоящия програмен период, както и възможности в проектните предложения на общините да се подхожда и към свързване към топлопреносната мрежа. Беше уточнено, че в случай, че има такива квартали, домакинства, къщи, които могат да бъдат свързани към „Топлофикация“ в съответната община с подкрепа от програмата.

Беше отбелязано, че за енергийно бедните домакинства има една допълнителна възможност. **Госпожа Симеонова** уточни, че УО е успял при одобрение на Програмата да мотивира, че за енергийно бедни домакинства освен самото отоплително устройство, което ще бъде предоставено –когато е избрана термопомпа въздух-въздух, към него ще бъде добавена и фотоволтаична инсталация, която да дава необходимата енергийна независимост на това енергийно бедно домакинство. Тя подчерта, че УО се надява скоро да бъде изготвена дефиниция за „енергийно бедни домакинства“, като уточни, че от дълго време се работи върху нея. Беше представена информация за ресурса, който по предварителни данни на УО е за около 1500 домакинства, получаващи помощи за отопление, от общо визираните в двете процедури около 80000 домакинства.

Г-жа Симеонова подчерта, в случай, че фотоволтаичната част бъде добавена в рамките на проектите на тези общини, размерът на генерираната енергия съответства само на необходимостта от потреблението на термопомпата въздух-въздух и в периода на устойчивост тези домакинства няма да могат да връщат в мрежата и да продават електрическата енергия.

Тя ще бъде само за тяхно ползване за нуждите на това домакинство, за да захранва новите термопомпи въздух-въздух, които ще служат за отопление на това домакинство. Допълни, че допустими дейности по подготовката на проектното предложение, което УО очаква от бенефициентите, ще бъде за проучване на нагласите на населението, ключов елемент от новите проектни предложения, тъй като само след такива проучвания общините ще бъдат напълно наясно колко и кои домакинства като брой и като вид като разпространение в съответната община ще бъдат в готовност да се включат в изпълнението на този проект и са склонни да подадат своите заявления.

Ръководителят на УО посочи, че бенефициентите ще имат необходимост от пазарно проучване и разработване на средни цени за единица продукт, визирайки новите топлоуреди, за да са напълно адекватни цените им, когато обявят съответните обществени поръчки за избор на изпълнител и доставки на съответните уреди. Не на последно място тя уточни, че е необходим и съответния механизъм за подмяната на уредите, фирми, които съответно предоставят услуги по демонтаж на старите уреди и монтаж на новите уреди. Беше отбелязано, че последната допустима дейност е и възможността да се разработят критерии за приоритизиране на крайните получатели. В случай че интересът от домакинствата в съответната община надхвърля възможностите на проектното предложение, общините трябва да са готови, да имат възможност и методика за приоритизация на домакинствата.

Г-жа Симеонова поясни, че тази приоритизация на домакинствата е възможност да се приоритизират и съответни райони и квартали в общината, която ще обслужва това проектно предложение, както и да разработят механизъм за отчитане на приходите от предаването на заменяните отоплителни устройства. Тя уточни, че към настоящия програмен период общините изваждат (от експлоатация) доста уреди, които горят дърва и въглища от домакинствата. По смисъла на Закона за управление на отпадъците, те се предават във фирми, рециклиращи метални отпадъци. Това носи приходи, предвид това, че общините получават средства от такива фирми за рециклиране, които им предават ценни метали. Беше обърнато внимание, че общините ще имат допустима дейност изготвяне на комуникационен план и анализ на остойностяването на дейностите в цялото проектно предложение, както и помощ по отношение на изчисляване на целевата стойност на индикатора, който трябва да заложат, както и всякакъв друг вид проучвания и анализи, необходими за подготовката на проектното предложение.

Г-жа Симеонова отбеляза, че УО очаква бенефициентите да изпълнят основните дейности като комуникационни кампании на местно ниво, които, както беше казано по-рано, УО ще се опита да подпомогне и да стартира процеса с национална кампания. Впоследствие бенефициентите ще се включат в комуникационни кампании на местно ниво, насочени изцяло към гражданите, които все още използват твърдо гориво.

Беше посочено също, че допустимите основни дейности са съпътстващите дейности по набиране на заявленията. **Г-жа Симеонова** изтъкна, че УО разчита общините да генерират екипи, които да оказват съдействие на самите домакинства при избора на новите алтернативи при попълването на документите, които ще се изискват от домакинствата. Добре е да се направи предварителен обход по домовете, с оглед консултиране на място в дома на съответния гражданин за това, при подаване на заявление за участие в проекта, кое би било най-подходящо като уред за неговото домакинство, с какъв обем и обхват да бъде поръчан. Тя допълни, че дейността по демонтаж и предоставяне за рециклиране на високоемисионните печки на твърдо гориво, също е основна допустима дейност. Беше отбелязано, че следващата допустима дейност – доставка, монтаж и гаранционна поддръжка на новите уреди, както и

монтаж на фотоволтаичните системи за собствено потребление е само за енергийно бедните домакинства, които да бъдат включени в обхватите на съответните проекти на общините.

Ръководителят на УО насочи вниманието на аудиторията към презентацията и описаното в точка 2.6. относно включването на възможността за изграждане на вътрешни сградни инсталации до етап замазка и мазилка. Беше акцентирано, че това е за случаите, когато общините включат в проектните си предложения свързване към общинска топлопреносна мрежа. Тя подчерта, че счита за правилно общините да имат възможност да се възползват от финансова подкрепа в това, да се изгради съответната сградна инсталация, с оглед опосредстване ползването на общинската топлопреносна система.

Допустимите разходи по двете процедури са за СМР, за материалните активи и нематериалните активи и персонал, управление, както винаги, разходите за услуги, които тук са ключови, и непреките разходи за организация и управление на проекта.

Тя обърна внимание, че УО залага резултати, които да са базирани на очакванията на общините за това как да изведат индикаторите в своите проектни предложения, като брой лица/жители, ползващи се от мерките за качеството на въздуха, както и произведената енергия за възобновяеми източници в мегаватчаси и най-важният индикатор – спестените емисии фини прахови частици с големина на частицата до 10 микрона (ФПЧ₁₀) в тонове на година.

Г-жа Симеонова информира, че крайният продукт, който УО очаква от процедурата, е жилища с подменен брой отоплителни устройства. Тя изрази надежда броят, предвиден от УО в рамките на предварителните очаквания, да бъде потвърден от всички общини, когато те успеят да формират проектните си предложения – 21 на бр.

Г-жа Симеонова посочи и другия краен продукт, който УО очаква – допълнителен капацитет за производство на енергия от възобновяеми източници, електроенергия, топлинна енергия в киловат час.

По отношение на операциите от стратегическо значение по смисъла на Регламент(ЕС)2021/1060, които УО е заложил в тази процедура, беше отбелязано, че са със значителен принос за постигане на целите на програмата. Г-жа Симеонова изтъкна, че операцията от стратегическо значение е от голяма важност както за УО, така и за обществото, предвид наказателната процедура, срещу която много години се води борба и за която се полагат усилия и в този, и в новия период, с цел постигане на максимално възможното за подобряване качеството на въздуха.

Ръководителят на УО обърна внимание, че от страна на Управляващия орган на Програмата са предприети действия и към настоящия момент са комуникирани с бенефициентите, като УО е отправил изискване да разработят комуникационен план, да осигурят нарочен финансов ресурс и по двете процедури, предвид това, че стартирането на изпълнението на тези проектни предложения ще бъде доста краткосрочно в рамките на 2023 година. Беше отбелязано, че УО ще предприеме подготовка на национална информационна кампания, с оглед популяризиране, чрез медиите, на необходимостта от масово включване на гражданите в инициативата. УО ще засили мониторинга, включващ ежегодно отчитане на напредъка по процедурата пред Комитета за наблюдение, както и данните, които всяка година да бъдат представени към специализираната дирекция.

След представяне на презентацията, думата беше дадена на членовете на Комитета за изказвания, необходимост от допълнителни данни, разяснения, коментари, предложения.

Думата беше взета от **г-жа Десислава Стойкова** от Национално сдружение на общините в Република България, която отбеляза, че в извън срока за съгласуване са получени в НСОРЕБ технически въпроси от страна на община, които тя ще изложи пред Комитета. Беше зададен следният въпрос: „При непостигане на индикаторите дали това ще се счита като

нарушение и подлежи ли на финансови корекции? Тя допълни, че общините се опасяват, че е възможно на този етап да не могат да изчислят коректно жителите, които ще искат да ползват предоставените възможности. **Г-жа Стойкова** посочи като предложение от страна на общината, индикативният период, в който е предвидено да се обяви процедурата от шест месеца, да бъде по-дълъг. На трето място беше отправено запитване, дали Управляващият орган има намерение да направи стандартизирани документи за подготовка на обществените поръчки за избор на изпълнител и дали документацията за обществените поръчки може да бъде подготвена от външен изпълнител.

Думата беше взета от **г-жа Марта Цветкова** – началник на отдел „Програмиране и планиране“ в ГД ОПОС, която благодари за отправените въпроси и подчерта, че ще отговори, тъй като влизат в детайлите на процедурата.

Госпожа Цветкова информира, че УО е запознат с общината, която е отправила въпросите. Посочи, че са подготвени отговори, които общината ще получи, с копие до всички останали потенциални бенефициенти, за да имат равнопоставеност. Тя уточни, че ще си позволи накратко да представи отговори по поставените въпроси. Беше отбелязано от нейна страна, че финансови корекции за неизпълнение на индикатори по принцип се налагат, съгласно изискванията на наредбите. Подчерта, че е рано да се прогнозира дали, колко и в какъв размер ще се налагат, тъй като до определен процент не се налагат финансови корекции при непостигане на индикатора.

По отношение на индикативния период **госпожа Цветкова** отбеляза, че УО е изключително изненадани точно тази община да отправя въпроса, предвид това, че са с огромен опит, изпълнявайки абсолютно същия проект и по програма 2014-2020 г., както и подобен проект с подобен обхват и тип мерки по Програма „LIFE“. **Г-жа Цветкова** подчерта, че УО не е очаквал да получи въпроса точно от тази община, поради факта, че много малки общини, нови бенефициенти, не считат, че не могат да се справят с шестмесечния срок. Тя уточни, че Управляващият орган няма да предоставя стандартизирани документи за обществени поръчки и посочи, че може да се използва външна експертиза при разработването на документите.

Думата беше взета от **Г-жа Галина Симеонова**, която отправи запитване за други желаещи за изказвания или въпроси, които да бъдат пояснени.

Поради липса на желаещи за изказване се премина към гласуване на следното решение: **Комитетът за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г. одобрява методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедури за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по „За по-чист въздух!“ и „За по-чист въздух“ (2) по Приоритет 5 „Въздух“ на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.**

Членовете на Комитета бяха помолени да гласуват със „за“, „против“ или „въздържал се“. От присъстващите 45 членове на КН с право на глас - 44 бр. гласуват „за“, а 1 „въздържал се“ (представителят на дирекция „Опазване чистотата на въздуха“ в МОСВ), с което решението по последната точка беше прието.

Ръководителят на УО на ПОС благодари за постигнатото съгласие, с което се пристъпи към закриване на заседанието.

Г-жа Симеонова изрази благодарност към аудиторията за проведената дискусия, за оказаното съдействие от членовете на Комитета, за партньорството, което е изключително важно, градивно и ключово при изпълнение на програмата. Беше отбелязано, че стартирането на новия период с почти две години закъснение е голямо предизвикателство.

Г-жа Симеонова изтъкна, че с всички научени уроци, със стабилност в държавата, оптимизъм и увереност в бъдещето, има надежда да бъде постигнат максимумът от заложеното и възможностите по Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

След като благодари на членовете на Комитета, госпожа тя даде думата на г-жа **Агнес Монфре** за заключителни слова.

Г-жа Агнес Монфре отправи благодарност за първото заседание на Комитета за наблюдение. Сподели, че сутрешните разговори за промяна на културата, свързани с комуникацията по отношение на разделното събиране на отпадъците, системите за отопление на домакинствата са били много ползотворни. Тя изрази удовлетворение от проведеното на 1.12.2022 г. събитие -Годишно информационно събитие на ОПОС 2014-2020 г.

Тя предложи чрез Министерството на образованието да се приложат системи за обучение, които отговарят на приоритетните оси по Програма „Околна среда“. Беше отбелязано, че това ще бъде много адекватна мярка за промяна на културата.

Г-жа Симеонова, благодари на госпожа Монфре за интересното предложение и отбеляза, че в Комитета за наблюдение има представител на Министерството на образованието. Беше отбелязано, че УО би могъл да инициира бъдещи съвместни действия между общините и Министерството на образованието за засилване на образователните програми и промяна на културата сред малките деца, с оглед по-голяма ангажираност към околната среда, околния свят и промяна в мисленето.

В заключение г-жа **Симеонова** благодари за участието и пожела Светли Коледни и Новогодишни празници на всички, с което се закри Първото заседание на Комитета за наблюдение на Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.

ВЗЕТИ РЕШЕНИЯ:

1. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява Вътрешни правила за работа на КН на ПОС 2021-2027 г.
2. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява предложеното изменение на оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ като дава мандат на Управляващия орган при необходимост да отразява становища и коментари до одобрение на изменението на оперативната програма от ЕК, както и да изпрати уведомление за същото до състава на КН на ПОС 2021- 2027 г.
3. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява, като съответстващо на приетите критерии за оценка на проектни предложения, принципната възможност сроковете за изпълнение на проекти, одобрени за финансиране по процедури за подбор и за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“, по които приложение намира критерий относно срок за изпълнение да бъде удължаван до 31 декември 2023 г.
4. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява, като съответстващо на приетите критерии за оценка на проектни предложения, Управляващият орган на Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“ да пристъпи към удължаване на сроковете по предходната точка за всеки отделен административен договор, съответно заповед за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, въз основа на анализ на причините, довели до забавеното изпълнение и след преценка на обстоятелствата и възможностите за удължаване.
5. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. съгласува Индикативна годишна работна програма на Програма „Околна среда“ 2021- 2027г. за 2023 г.

6. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Изпълнение на м. 4 от НРПД“ по Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на ПОС 2021-2027 г.
7. Комитетът за наблюдение на ПОС 2021-2027 г. одобрява методология и критерии за оценка на проектни предложения по процедури чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „За по-чист въздух!“ и „За по-чист въздух!“ (2) по Приоритет 5 „Въздух“ на ПОС 2021-2027 г.

Списък на присъствалите:

Членове и заместници в Комитета за наблюдение:

1. Галина Симеонова – Главен директор на главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“, Ръководител на Управляващия орган на ПОС 2021-2027 г. и заместник-председател на Комитета за наблюдение;
2. Марта Цветкова – началник отдел „Програмиране и планиране“ в Главна дирекция „Оперативна програма „Околна среда“;
3. Елена Якимова – началник отдел „Емисии и преносни процеси в атмосферата“, дирекция „ОЧВ“;
4. Геновева Господинова – и.д. началник отдел "Натура 2000", дирекция "Национална служба за защита на природата";
5. Мария Бабукчиева – резервен член – държавен експерт в отдел "Управление на речните басейни", дирекция „Управление на водите“;
6. Светлана Божкова – директор дирекция „Управление на отпадъците и опазване на почвите“ в МОСВ;
7. Магдалена Георгиева – резервен член -юрисконсулт в дирекция „АПФО“, ПУДООС.
8. Росалина Инджиева – и.д. изпълнителен директор на ИАОС;
9. Ангел Сираков – началник на сектор „Политики и програми за устойчив растеж“ в отдел „Наблюдение и анализ“, дирекция „Централно координационно звено“;
10. Милен Петров – резервен член, дирекция „Централно координационно звено“, АМС;
11. Стоимир Цветанов – резервен член- главен експерт в дирекция „Координация по въпросите на Европейския съюз“;
12. Мариана Илиева – резервен член, старши експерт в дирекция „Икономическа и социална политика“;
13. Огнян Касабов – резервен член - главен експерт, отдел „Програмиране и договаряне“, дирекция „Добро управление“;
14. Мария Веселинова – резервен член, началник на отдел „Публично финансиране на реалния сектор и държавни помощи в чувствителни отрасли“, дирекция „Държавни помощи и реален сектор“, МФ;
15. Калоян Димитров – резервен член, главен експерт в отдел „Стратегии и програми за икономически растеж“, МФ;
16. Евелина Стоянова с пълномощно от Десислава Георгиева – заместник-министър на регионалното развитие и благоустройство и ръководител на Управляващия орган на Програма „Развитие на регионите“;
17. Невена Иванова – директор на дирекция „Развитие, управление и проекти“;
18. Нурджихан Карамехмедова – резервен член, началник отдел „Изпълнение и управление на проекти“;
19. Даниела Калайджийска – резервен член, държавен експерт в отдел „Програмиране“ на

дирекция „Координация на програми и проекти“;

20. Галина Шаренкова – резервен член – държавен експерт в сектор „Програма за конкурентоспособност и иновации в предприятията“, отдел „Програмиране“, Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност“;

21. Ангелина Димитрова-Стоянова – резервен член старши сътрудник по УЕПП в сектор „Програма за научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация“;

22. Веселина Тюфекчиева с пълномощно от проф. дхн Георги Вайсилов – изпълнителен директор на ИАПО и Ръководител на Управляващия орган на Програма „Образование“;

23. Боряна Воденичарска – резервен член, държавен експерт в отдел „Програмиране“, дирекция „Морско дело и рибарство“;

24. Елена Алексиева – главен експерт в отдел „Програмиране“, дирекция „Морско дело и рибарство“;

25. Росица Гавазова – главен експерт в отдел „Програми и проекти“ на дирекция „Международни проекти“, МВР;

26. Юлиан Грънчаров – началник отдел „Международни проекти“ в Главна дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“, МВР;

27. Александрина Димитрова – началник отдел „Енергийна ефективност и възобновяема енергия“, дирекция „Енергийни проекти и международно сътрудничество“;

28. Тодор Варгов – резервен член – директор на дирекция "Програмиране и управление на проекти";

29. Гергана Колешанска-Дамянова, резервен член, Министерство на електронното управление, директор на дирекция „Политики за електронно управление“;

30. Марта Петрова – резервен член, директор ДСАО, ДАБДП;

31. Владислава Казакова-зам. изпълнителен директор ДФ „Земеделие“, с пълномощно от Георги Тахов, ДФ „Земеделие“;

32. Д-р инж. Елена Рафаилова – титуляр - главен експерт в дирекция „Горско стопанство“, ИАГ;

33. Д-р Албена Бобева – резервен член -гл. експерт в дирекция „Горско стопанство“, ИАГ;

34. Златина Дукова – титуляр - член на Комисия за защита от дискриминация;

35. Христина Миронова – титуляр - старши експерт в отдел “Сметки в околната среда и енергетиката”, Национален статистически институт;

36. Николина Чапанова – резервен член - директор на дирекция „Изпълнение на проекти по ОПРР 2014-2020 и по програмите за териториално сътрудничество на ЕС“, Агенция „Пътна инфраструктура“;

37. Силвия Никова – резервен член - старши експерт в отдел „Оперативни програми“, Управление „Финансови инструменти и оперативни програми“, Фонд мениджър на финансовите инструменти в България;

38. Донка Михайлова – титуляр - заместник-председател на УС на Национално сдружение на общините в Република България и кмет на община Троян;

39. Десислава Стойкова – резервен член - юриконсулт на Национално сдружение на общините в Република България“;

40. Весна Балтина – титуляр - зам.-кмет на община Бургас и представител на Регионалния съвет за развитие на ЮИР;

41. Кирил Бинев – резервен член - главен експерт – Конфедерация на труда „Подкрепа“;

42. Илияна Павлова – титуляр - директор, Център „Чиста индустрия“, Българска стопанска камара;

43. Беата Папазова – резервен член - съветник по Европейска интеграция и европейските

проекти в Българска търговско-промишлена палата;

44. Елица Пешева – титуляр - програмен директор в Конфедерация на работодателите и индустриалците в България;

45. Доц. д-р Борислав Великов – титуляр - член на Националния съвет на Асоциация на индустриалния капитал в България;

46. Теодора Павлова - титуляр - член на УС на БАКЕП и управител на „Интеладвайзърс“ ЕООД, Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за общественополезна дейност, „работещи в сферата на опазване на околната среда“;

47. Илиана Филипова - резервен член - председател на УС на АРИР- Враца, Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за общественополезна дейност, „работещи в сферата на опазване на околната среда“;

48. Лиана Аджарова – титуляр - Асоциация на Българските Енергийни Агенции (АБЕА), Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за общественополезна дейност, работещи в сферата на „чистотата на атмосферния въздух“;

49. Иван Иванов – титуляр - председател на Сдружение „Българска асоциацията по водите- БАВ, Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за общественополезна дейност, специализирани в сектор „води“

50. Милен Дулев – титуляр - член на УС на АБНЛМ, представител на МИГ Белене-Никопол и кмет на община Белене, Юридически лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ) за общественополезна дейност, „работещи в сферата на социално включване и интегриране на маргинализираните групи“;

Наблюдатели с право на съвещателен глас в Комитета за наблюдение:

1. Людмила Рангелова – титуляр - изпълнителен директор на ИА ОСЕС;

2. Станка Рашкова – дирекция „Национален фонд“. Министерство на финансите – с пълномощно от Детелина Караенева – директор на дирекция „Национален фонд“, МФ;

3. Йордан Тенев – резервен член - главен одитор в дирекция „Одитни дейности по европейските земеделски фондове“, Изпълнителна агенция „Сертификационен одит на средствата от Европейските земеделски фондове“, Министерство на земеделието;

4. Вероника Господинова – титуляр - държавен вътрешен одитор в Звеното за вътрешен одит в МВР;

Представители на Европейската комисия ЕК

1. Г-жа Агнес Монфре – ръководител на звеното за България, Словения и Хърватия в ГД "Регионална и градска политика" на звеното за България;

2. Г-н Петър Христов – програмен директор;

3. Г-жа Десислава Йорданова – представител на Звеното за България.

Съгласували:

Галина Симеонова, Главен директор на ГД ОПОС.....

Марта Цветкова, началник на отдел „Програмиране и планиране“.....

Петя Петрова, началник на отдел ККТП, ГД ОПОС:.....

Изготвил:

Емилия Стойнева, главен експерт в отдел ККТП, ГД ОПОС.....

